Birlikte Büyümek

Birlikte **Büyümek**

Babalardan LGBTİ+ evlatlarına,
LGBTİ+'lardan babalarına mektuplar

GALADER
Ankara Gökkuşağı Aileleri Derneği

BİRLİKTE BÜYÜMEK

Babalardan LGBTİ+ evlatlarına, LGBTİ+'lardan babalarına mektuplar

© Ankara Gökkuşağı Aileleri Derneği (GALADER) tarafından hazırlanıp yayımlanan bu kitapçık parayla satılmaz. İnsan haklarının desteklenmesi ve ayrımcılıklara karşı bilgilendirme amaçlı etkinliklerde serbestçe kullanılabilir ve dağıtılabilir.

GALADER
Ankara Gökkuşağı Aileleri Derneği

info@galader.org

Yayına hazırlayanlar: **Karin Karakaşlı, Yıldız Tar**
Danışmanlar: **Nedime Erdoğan, Umut Güner**
Yazarlar: **Kemal, Ali, Osman, Abdullah, Erdal, Atilla, Mehmet Ali, Umut, Erol, Ecmel, Esmeray, İbrahim, V. Gürün.**
Sayfa ve kapak tasarım: **(Mutlu) Mehmet Ali Öztürk**
Bu kitaba el yazılarıyla katkı sunan **A. Ayfer Öztürk'e** çok teşekkür ederiz.
Yayımlayan: **Ankara Gökkuşağı Aileleri Derneği (GALADER)**

1.Baskı: Şubat 2026

© GALADER, 2026

Baskı ve Cilt:
Ayrıntı Basımevi
Saray Mah 126 Cad. No:20 Kahramankazan/Ankara
Telefon: +90 (312) 802 00 52 / +90 (312) 802 00 54 / +90 (312) 394 55 94
E-posta: info@ayrintibasimevi.com.tr

İçindekiler

GALADER'den: Babalık, bitmiş bir hikâye değil • **6**
Sunuş yazısı: Küçük bir devrim • **9**

Pasaj I: Babalardan Mektuplar

Seni anlamak, tanımak fırsatını ıskalayarak
zaman kaybettiğimiz için kendimizi affedemiyoruz / **Kemal • 12**
Voltran gibiyiz galiba, birbirimizden hep güç aldık, alacağız da / **Ali • 20**
Ne önünde, ne arkanda; tam da yanında olacağım / **Osman • 26**
Sen bizim bir parçamızsın / **Abdullah • 34**
Hayat bir deneyim. O yüzden kalk yerinden; "Dene" / **Erdal • 40**
Dışarıda değiştirilmesi gereken kocaman bir dünya var; olsun,
onu da değiştiririz… / **Atilla Dirim • 43**
Seni çok seviyorum oğlum / **Mehmet Ali • 47**

PASAJ II: Babalara Mektuplar

Kendimi bildim bileli, senin erkeklik sınavından
hep bütünlemeye kalmış gibi hissettim / **Umut • 52**
Senin o eksik hikâyeni de tamamlayacağım / **Erol • 57**
6. Durak / **Ecmel Deniz Doğan • 65**
Babam benim… / **Esmeray • 70**
Ben bekledim, biliyor musun? / **İbrahim • 73**
Hiç varolmamış bir "babaya" mektup / **V. Gürün • 76**

GALADER'den: Babalık, bitmiş bir hikâye değil

Sevgili babalar,

Bu mektubu sizlere 2010 yılından bu yana Ankara'da bir araya gelmeye başlayan, çocukları LGBTİ+'lar olan ebeveynler olarak yüzlerce hikâyenin, deneyimin içinden süzülerek yazıyoruz.

Biz GALADER olarak, çocuklarımızla kurduğumuz ilişkinin yalnızca bireysel tercihimiz olmadığını; içinde yaşadığımız düzenin, yasaların, eğitim sisteminin, dinî ve kültürel normların sonucu olduğunu söylüyoruz.

Ama bu, sorumluluğu ortadan kaldırmıyor tam tersi sorumluluğu büyütüyor. Babalık, bu ülkede çoğu zaman bir görev gibi öğretildi. Evin direği olmak, korumak, kollamak, sözünü geçirmek, güçlü durmak... Duygularınızı göstermek değil saklamak, bilmediğinizi sormak değil bilirmiş gibi yapmak öğretildi. Sevgi çoğu zaman sessizlikle, endişe öfkeyle, korku kontrolle yer değiştirdi. Belki siz de babalarınızdan böyle gördünüz.

Çünkü babalık, sadece aile içinde yaşanan kişisel bir ilişki değildir. Erkekliğin, otoritenin, itaatin ve sınır çizmenin en güçlü aktarıldığı alanlardan biridir. Ama biz biliyoruz babalık yalnızca öğrenilen bir rol değil, aynı zamanda yeniden öğrenilebilen, değişebilen, dönüşebilen bir ilişkidir.

Yıllardır çocukları için mücadele eden ebeveynlerle yan yanayız. Bu yolculukta en çok şunu gördük: Çocuklar babalarından mucizeler beklemiyor. Kusursuzluk istemiyor, sadece görülmek, duyulmak ve oldukları gibi kabul edilmek istiyorlar. Bu güven, hayatla kuracağı ilişkinin de temelini atıyor.

Bir çocuğun hayatı üzerinde bu kadar büyük bir güce sahibi olmanın nasıl etik bir yük getirdiğini de biliyoruz. Bir çocuğun kimliğini bastırmak, yok saymak, "Zamanla geçer" demek, ertelemek, düzeltilecek bir sorun gibi görmek

sadece aile içi bir mesele değildir. Bu, çocuğun haklarını yok sayan, açık bir ihlaldir ve kendisi olma hakkının önüne geçen bu tutumlar aslında şiddettir. Çoğu zaman yaptıklarınızın kötü bir niyet taşımadığının da farkındayız. Fakat çocuğun yaşadığı etki sizin sandığınızdan çok daha derin ve sarsıcı.

Toplum tarafından babalara verilen yetki ancak sorumluluk ve değişime açık olmakla anlam kazanır.

Sizden kusursuzluk istemiyoruz. Ama çocuğunuzun hayatı üzerinde kurduğunuz gücü fark edin ve bu gücün zararlarını görün.

Bu kitapta çocukların size yazdığı mektupları da okuyacaksınız. Bazıları sizi suçluyor gibi gelecek. Bazıları haksız, sert, abartılı görünecek. O mektuplar bir "isyankârlık" değil, gecikmiş bir söz alma çabasıdır!

Sizi, çocukların hayatına bakmaya davet ediyoruz.

GALADER, olarak biliyoruz ki, değişim bir günde olmuyor. Ama bir cümleyle, bir adımla, bir temasla başlayabiliyor.

Babalık, bitmiş bir hikâye değil. Yeniden yazılabilir... Birlikte....

Sevgili Lubunya çocuklarımız,

Bu kitapta bir araya gelen kelimeler, sadece kâğıt üzerine bırakılmış notlar değil; her biri birer itiraz, birer hakikat arayışıdır. Yaşadıklarınızın yalnızca "aile içi birer mesele" olmadığını biliyoruz. Evlerin kapalı kapıları ardında maruz kaldığınız yok sayılma, bu ülkenin, çocukları nasıl susturduğunun, nasıl tek tipleştirmeye çalıştığının ve "makbul" sayılmayanı nasıl dışarıda bıraktığının bir yansıması. Bu yüzden, o dört duvar arasında yaşadıklarınız yalnızca size ait değil tüm bunlar, toplumsal ve politik.

Sizler bu mektuplarla sadece babalarınıza seslenmiyorsunuz; aynı zamanda kutsanan "aile" kavramını da deşifre ediyorsunuz. Sevgi ve dayanışmanın kan bağından değil, emek ve kabulden beslendiğini; bu bağın bazen en büyük yaraları açan yer olduğunu en çıplak haliyle gösteriyorsunuz.

GALADER olarak size “Sabredin, anlayın, zamanla her şey düzelir” gibi boş vaatlerle seslenmiyoruz. Bu cümlelerin üzerinizde nasıl bir yük oluşturduğunu, sizi korumak yerine nasıl daha da yalnızlaştırdığını biliyoruz. Sizden hep sessiz kalmanız, kırgınlıklarınızı yutmanız ve başkalarının konforu için kendinizden vazgeçmeniz beklendi. Oysa biliyoruz ki; bir babanın sizi duymaması, varoluşunuzu yok sayması sizin bir eksikliğiniz ya da başarısızlığınız değil. Bu, sevginin koşullara bağlandığı, itaatin erdem sayıldığı köhne bir düzenin sonucu. Bu yoksulluk sizin suçunuz değil, sizi sığdıramadıkları o dar kalıpların bir sonucu.

Elinizdeki bu mektuplar, kişisel hikâyelerin çok ötesinde, bir kuşağın biriktirdiği ortak bir ses. Susturulmaya çalışılmış ama asla yok edilememiş o iradenin yankısı. Her bir satır, “Ben buradayım ve bu hâlimle tamım” deme cesareti. Birbirini hiç tanımayan lubunyalar arasında, bu satırlar aracılığıyla görünmez ama kopmaz bir bağ kuruluyor. Bir başkasının cümlesinde kendi yaranızı, öfkenizi ya da umudunuzu bulduğunuzda bilin ki bu bir tesadüf değil; bu, ortak bir direncin hafızası.

Şunu dürüstçe söylemek gerekir: Belki her baba değişmeyecek. Her hikâye beklenen o büyük yüzleşmeyle, onarılmayla veya barışla sonuçlanmayacak. Ancak bir babanın değişmemesi, sizin sözünüzü asla değersiz kılmaz. Sizin hakikatiniz, onun kabulünden çok daha büyük.

Öfkeliyseniz, yorgunsanız veya bazen çok umutsuzsanız; bilin ki hepsi meşru. Bilin ki artık o mektupları yazarken hissettiğiniz yalnızlıkta değilsiniz. Suskunluğun ağırlığını değil, sözün iyileştirici gücünü seçiyoruz.

GALADER olarak biz buradayız. Yanınızdayız. Sözünüzle, öfkenizle, kırılganlığınızla ve o muazzam cesaretinizle siz en büyük gücümüzsünüz.

GALADER

Sunuş yazısı: Küçük bir devrim

Ezbere tekrarlanan tanımlamalar, bilgi ve deneyime yaslanmayan yargılar, sorgulamaksızın kabul edilen normlar; hepsi hayatı kısa yoldan yaşamak için var. Yüzeyden ve mesafeden.

GALADER'in önerisiyle buluştuğumuz bu kitap çalışması, bizi kısa yola gönül indirmeyen babalarla bir araya getirdi. Malûm, bu toprakların kültüründe "baba"; tanımlamaların, yargıların, normların, beklenti ve rollerin en katısıyla kuşatılır. Peki, çocuğu LGBTİ+ olarak açılan bir baba, sınavda adeta çalışılmamış konudan gelen bu soru karşısında ne yapar? Reddediş, inkâr ve maalesef cinayet, tornanın sıkıştırdığı kalıpların dayattığını gördüğümüz o kahredici seçenekler arasında. Peki ya bir baba, çocuğunu, kendi çocuğu olmak dışında tanımaya, onunla yola çıkmaya kalkışırsa, neler olur? Elinizdeki bu kitap, kimsenin tahmin dahi edemeyeceği bir cesaret ve gönül cömertliğiyle içini bize açan böylesi babaların, çocuklarına yazdığı mektuplardan oluşuyor.

Yine kolaycı bir yerden bakarsak, devrim denen şeyin, son bir damlayla taşma noktasına gelen kitlelerin meydanlardaki haykırış ve sloganlarıyla başladığı sanılır. İlk akla gelen resim budur. Oysa devrim bazen sessiz ve gündeliktir. Yanı başımızda usulca yaşanır.

LGBTİ+ çocuklarına mektup yazan bu babalar, tam da "Aile Yılı" diye dayatılan sevgisizlik, ayrım, baskı, şiddet ortamında sadece çocuk büyütmenin değil, çocuğuyla büyümenin ne demeye geldiğini gösteriyor. Küçük bir devrim değil de nedir bu?

Kitabın ikinci bölümünde ise LGBTİ+ çocukların babalarıyla ödeşmelerinin izini sürüyoruz. Kimisi ölmüş, kimisi hiç sahip olunamamış, kimisi geç kalınmış babalar. Kendi hakikatine sahip çıkan çocukların; zaman ve mekân kısıtlamalarını aşarak, babayı insan olarak tanımaya, anlamaya ve kendi yolunda özgürce yürüyebilmek adına onunla halleşmeye koyulanların hikâyesi bunlar.

Artık hepsi size emanet. Aradığınız gücü, ilhamı bulmanız, hazır yanıtlar yerine meraklı soruları çoğaltmanız için. Ne de olsa insan en büyük muamma, hayatsa sonsuz olasılıklarıyla bizi büyüleyen bir kaynak. Gelin, birlikte büyüyelim biraz şimdi.

Karin Karakaşlı
Yıldız Tar

PASAJ 1:
Babalardan Mektuplar

Kimi zaman;
Dil söyler, yürek dinler
Kimi zaman yürek haykırır
dil susar.
Kimi zaman ne dilin yüreği
vardır konuşmaya ne de
yüreğin dili vardır,
"SENİN YERİN BAŞKA"
DEMEYE!!!

1 Seni anlamak, tanımak fırsatını ıskalayarak zaman kaybettiğimiz için kendimizi affedemiyoruz
Kemal

Kimi zaman;
Dil söyler, yürek dinler.
Kimi zaman yürek haykırır, dil susar.
Kimi zaman ne dilin yüreği vardır konuşmaya ne de yüreğin dili vardır,
"SENİN YERİN BAŞKA" DEMEYE!!!

Sevgili Kızım,

Bu kadar iletişim imkanı varken otuz üç yıl sonra sana bir mektup yazacağım aklıma gelmezdi. Böyle düşünürken, bir baktım, kalemi elime almışım çoktan.

Canım, 1992'nin Mart ayında dünyaya gözlerini açmıştın. Senden yedi yaş büyük olan ablandan sonra bir erkek evladımız olması bizi sevindirmişti. Annen hamileyken cinsiyet kontrolünde kız olacak diye söylemişti doktor. Tüm giysilerin kıza uygun pembe alındığı için bir kısmını maviyle değiştirmiştik.

Sen beş yaşlarındayken; işim gereği bulunduğum ilçenin tüm bürokratlarının katıldığı güzel bir mekânda sünnetini yapmıştık. Bu törende hiç memnun ve mutlu olmamıştın.

İlkokulun üçüncü sınıfında Ankara'da bir okula başlamıştın. Hatırlıyor musun? İlkokulda oyun veya herhangi bir aktiviteyi paylaştığın tek bir erkek arkadaşın yoktu. Onlara hep mesafeli dururdun. Çok sevdiğin ve oyun oynadığın bir kız sınıf arkadaşın vardı. Onun evine giderdin, o da bize gelirdi. Sitedeki çocuklar onlarla oynamadığın için sana kızıyorlardı, hatta sana "top" diye takılırlardı. Bu nedenle çocukları birkaç kez azarladığımı hatırlıyorum. Futbol, voleybol ve basketbol gibi oyunlara hiç ilgi duymazdın.

Çocukların bu davranışları bizi hiçbir düşünceye sevk etmemişti.

Ortaokulu yine Ankara'da iyi bir okulda okumuştun. Sakin, kurallara uyan, ders çalışmayı pek sevmeyen bir öğrenciydin.
Veli toplantılarına ben giderdim. Notların bizi sevindirecek bir durumda değildi.

Hatırladığım kadarıyla; orta son sınıfta rehber öğretmenin Türkçe derslerine gelen bir kadındı. Seninle ilgili özel görüşmemizde bana; "Çocuğunuz çok düzgün, narin, çok özeldir" demişti. Sanıyorum senin özel durumunu anlamış, bana bir mesaj vermeye çalışmış, anlamadığımı görünce daha ileri gitmemişti.

Geriye dönük düşündüğümüzde; seni anlamak, tanımak fırsatını ıskalayarak zaman kaybettiğimiz için kendimizi affedemiyoruz.

Yakın çevremizde; senin duygu ve davranışların hakkında değerlendirmeler yapardık. Toplumun kız işleri dediği; yemek, temizlik, düzen tertip konularında çok becerikli olduğun sonucunda birleşirdik. "Maşallah, kız gibi iş yapıyor" derdi herkes.

Espri yapma yeteneğin çok iyiydi. Herkesi güldürür, eğlendirir, her ortamda kendini sevdirirdin.

Annen işten gelince; çorba, pasta, böreklerle karşılar, mutlu ederdin onu. Bu özelliklerin için sana teşekkür eder, şımartırdık seni.

Ortaokulu bitirip liseye başlamıştın. Performansın ortaokuldan pek farklı değildi. Kız arkadaşların içinde Rojin diye yiğit ve cesaretli birisi vardı. Birbirinize aşırı derecede bağlıydınız. Yediğiniz içtiğiniz ayrı gitmiyordu. Annesi de seni çok sever, yaz ve kış tatillerinde bile seni yanlarından ayırmazlardı. Sen onların evinden çıkmazdın, o da bizim evden.

Bu derece yakınlığınız beni bir baba olarak rahatsız etmiyor değildi. Gençsiniz, bir hata yaparsınız diye kuşkular içindeydik. Hatırlıyor musun? Rojin ile aynı yatakta kıvrılıp yatardınız. Bu nedenle Rojin'in annesine bile serzenişte bulunmuştuk.

Hayatın normal akışı içinde lise son sınıfa kadar gelmiştin. Artık en önemli işimiz iyi bir üniversite kazanmandı. Dershaneye başlamıştın. Çok istediğin İngilizce kursuna da yazılmıştın. İngilizce öğretmenin Sevgi ile birlikte tiyatro kursuna da gidiyordun. Sevgi öğretmen de çok sevdiğimiz, aileden saydığımız biri olmuştu.

Senin için yoğun bir yıldı. Bizim için de!

Senin gerçeğinle, hayatımızın değiştiği günü hatırlıyor musun? Artık yaşamımıza yeni bir pencereden bakmak zorundaydık.

Sevgi öğretmenle birlikte Kızılay'da Mado'da benimle bir şey paylaşacağınızı söyleyerek randevulaşmıştınız. Randevu saatinde buluşmuştuk. Ben çok heyecanlıydım. Benim çocuğumun, bana söylemediği bir konuyu, bir arkadaşıyla birlikte söylemek istemesi, ailemizin sevgi dolu hayat akışına pek uygun değildi.

Konuşmaya başladık. Sevgi öğretmen, titrek ve kararlı bir sesle; "Kemal amca; oğlun Cem; kadın duyguları taşıyor, erkek bedeniyle yaşamak istemiyor" dedi.

Şaşırmıştım. İlk anda bu cümleyi anlamlandıramadım.

Cem, Rojin'le bir hata yaptı diye beklerken çok değişik bir durumla karşılaşmıştım.

Üniversite yıllarımda ve sonrasında devrimci mücadele içindeydim. İnsanların yaşam şekline, rengine, diline, ırkına saygılı bir düşünceye sahip bir insandım. Çocuğumun açılma şokunu atlatınca "Tamam yavrum, doktorlara sorarız, ne gerekiyorsa yaparız" dediğimi hatırlıyorum.

Konuşmamız bitmiş, ayrılmıştık.

Dışarıya çıktım, şaşkınlığım hâlâ geçmemişti. Çocuğum için korkular besliyordum.

Nasıl yaşar? Nasıl okur? Çevreme nasıl anlatırım?

Eve giderken interneti inceledim. LGBTİ+ların yaşam zorluklarını okuyunca korkularım iyice artmıştı. Bunu eşime nasıl açarım, nasıl anlatırım diye düşünüyordum.

Ağlayarak eve geldim.

Eşimle oturduk. Nasıl söyleyeceğimi şaşırmış, sanki dünyada sadece bizim başımıza gelmiş gibi hissediyordum. Gözyaşları içinde, "Hayatım, Cem kendini erkek değil kadın hissediyor" diyebildiğimi hatırlıyorum.

Ne olduğunu bilmeden, hayvanlar gibi böğürerek ağladığımızı hiç unutamam.

Sakinleşince, çocuğumuzu bu durumdan nasıl kurtarabileceğimizi düşünmeye başladık. Çocuğumuzun; tüm yaşantısını, davranışlarını, suskunluklarını, durgunluklarını ve bize anormal gelen tepkilerini bir film şeridi gibi aklımızdan geçirdik. Arkadaşlarının özellikle kız olması, toplumun kadına yüklediği özellikleri fazlasıyla taşıması, çok narin ve kırılgan olmasının bir sebebi olmalıydı!

Ortaokuldaki rehber öğretmenin bana bir şeyler anlatma çabaları geldi aklıma. En sevdiği arkadaşları Rojin ve Sevgi öğretmen ile aynı yatağı paylaşmasının sebebinin bu eğilimiyle ilgili olduğunu düşünmeye başladık.
İlk aklımıza gelen, bu durumla ilgili bir psikiyatriste başvurmak olmuştu. Araştırmış, Ankara Üniversitesi'nde dalının en iyisi dedikleri bir profesöre gitmiştik. Seni, beni ve anneni ayrı ayrı dinlemişti. Uğraşarak çocuğun içini ve ruhunu bozmamamızı söyleyerek, 500 (beşyüz) soruluk bir anket yapacak olan bir uzmana yönlendirmişti bizi.

Yaptırmış, bir sonuç alamamıştık, yani bir şey anlamamıştık. Sen de bize "Beni doktorlara tedavi için taşımayın, durumum hastalık değil, değiştirilecek bir durum değil, boşuna paranızı harcamayın" demiştin.

İkna olmadığımız için durmamıştık. Hacettepe Hastanesi'nde psikiyatrist araştırmaya gittiğimizde; 2009'da böbrek ameliyatımı yapan emekli olmuş hocama rastlamış ve ona sormuştum.

Bana bu işlerle uğraşan genç ve çalışkan, güvenilir bir öğretim üyesi olduğunu, ona başvurmamızı tavsiye etmişti. Hocadan randevu alıp gitmiş, senin durumunu dilimiz döndüğü kadar anlatmıştık.

Hatırlarsan, o görüşmeden sonra rahatlamış, kendine daha çok güvenin gelmişti. Hoca bize Ankara Psikiyatri Derneği'nde haftada bir gün bizim gibi ailelerle eğitici ve öğretici toplantılar yapıldığını söylemişti.

Sen belirli aralıklarla doktora gidiyordun. Annenle ben de, hiç zaman geçirmeden Ankara Psikiyatri Derneği'ndeki aile toplantılarına katılmaya başladık.

Hoca ve diğer uzmanlar, bilmediğimiz, bilmediğimiz için de soramadığımız konuları anlatıyorlardı. Biz aradığımız kanı, doğru adresi bulmuştuk. LGBTİ+ ailelerin birbirine benzer hikâyelerini, yaşadıkları zorlukları, korkuları paylaşıyorduk. Öğrenme süreci başlamıştı.

Kabul aşamasını kolay atlattık. Toplantılara yaklaşık iki yıl hiç aksatmadan devam ettik. Öğrendikçe rahatladık.

Asla sana desteğimizi eksik etmedik, etmeyeceğiz de! Senin durumunun bir "tercih" olmadığını, cinsel eğiliminin doğal bir durum olduğunu, atanan biyolojik cinsiyetinin önemli olmadığını öğrendik.

Yaşamına dair korkularımız vardı elbette. Ancak bunların, birbirine sarılarak atlatılabileceğini öğrendik.

Senin durumunla ilgili dosyayı Hoca'mız hazırlamış ve Kurul'a sunmuştu. Hormon tedavilerin devam ediyordu.

Hatırlar mısın?

Kızım; Kurul devam ettiği süre içinde, Hoca bize "Gerçek yaşam deneyi yapmalısınız" demişti. Yani; cinsel eğilimine uygun giyinip toplum yaşamı içine girmek demekti bu.

Rojin'le birlikte kadın kıyafetleri hazırlayıp giyinmiştin. Tayt üzerinde bir

gömlekti bu. 1.80 boyunla, uzun bacaklarınla çok göze batıcı olmuştun. Belediye otobüsü ile Kızılay'a ve Ankamall alışveriş merkezine gitmiştik. Annenle muhafızlar gibi peşindeydik. Bir saldırıya karşı tetikteydik!

Sen rahattın. Ben, bir tanıdık çıkmasın diye dua ediyordum.
Uzun bir süre gezmiştik. Nihayet eve geldiğimde rahat bir nefes almıştım. Kurul raporun, senin düşündüğün gibi transseksül birey olarak çıkmıştı.

Mahkemeye başvurup isim değişikliğin ve cinsiyetin işlenmiş halde pembe hüviyet cüzdanını almıştık.

Mahkemelere sen, annen ve ben hep beraber gidiyorduk. Bu sahiplenme ve düzgünlük Hakim Hanımın dikkatini çekmişti. Bu tür davalarda çocukların özellikle sahipsiz, yalnız geldiğini söyleyerek, sana olan ilgimiz için teşekkür etmiş, yeni yaşamında başarılar dilemişti.

Mahkeme süreci kısa sürmüştü. Hep hatırlarım; Hakim Hanıma "Çocuğunuz var mı?" diye sorduğumda, "Altı, yedi yaşlarında bir kızım var" demişti. Samimiyetine güvenerek, "Sizin şimdilik kız bildiğiniz evladınız var" demiştim. İlgisini görünce; biyolojik cinsiyet, atanan cinsiyet, toplumsal cinsiyet, cinsel eğilim konularında epey konuşmuştuk. Beni sabırla dinlemişti.

Filmi geriye sardığımızda en büyük üzüntümüz; ergenliğe kadar biyolojik cinsiyetinle yaşamak zorunda kaldığın yıllarda, iyi davranmak ve seni sevmek dışında sana hiç destek olamayışımız. Yaşamak istemediğin bir beden içindeki ruhsal sıkışıklığını rahatlatmaya katkı sağlamadan, yedirmek, içirmek, giydirmekle iyi bir anne baba olunamadığını anlamak kalbimizin sıkıntısı olarak kalacak.

Senden, okulda erkekler tuvaletine gitmenin en büyük işkence olduğunu duymamız üzmüştü bizi. İki samimi kız arkadaşının ve ailelerinin durumu bilip sana destek olmaları, bizim ise sıkıntılarını paylaşamamamız kahrediciydi.

Bu süreçte Gazi Üniversitesi Yabancı Diller Bölümü'nü kazanmış, hazırlık bölümünü bitirmiştin. Üniversiteyi beğenmemiş, tekrar sınava girip Yıldız Teknik Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık bölümünü kazanmıştın.

Eski kimliğinle kaydını yaptırmıştık. Cinsiyet değişimi süreci başladığından kaydını bir yıl dondurmuştuk. Sonra, cinsiyet değişikliğin yapılmış, adın değiştirilmiş, pembe kimliğin çıkarılmıştı. Bir yıl sonra yeni kimliğin ve yaşamak istediğin bedeninle okula tekrar başlamıştın. Artık kendin gibi yaşamanın önünde engel kalmamıştı.
Bütün bu süreçlerde; ablanın destek ve yardımları olmasaydı hikâyenin mutlu bitmesi imkânsız olurdu diye düşünüyorum. Bizim doğru yönlenmemize ablanın çok katkısı oldu. Okulu zamanında bitirmiş, kısa zamanda işe başlamıştın (2018).

Bu arada geçmişini anlattığın erkek arkadaşınla 2020'de evlendin. Senin durumunu, en yakın ailemizin bazılarına ve arkadaşlarımıza yeni kimliğinden sonra açtık. Olumsuz ve bizi üzen bir tepkiyle karşılaşmadık. Bu da sana ve bize büyük moral oldu. Senin, sonu güzel biten hikâyenin, tüm LGBTİ+ bireylere örnek ve rehber olmasını canı gönülden diliyorum.

Şartlar ne olursa olsun, hikâye ne kadar zor olursa olsun, anne ve babanın, hiç yalpalamadan, suçlamadan, korkmadan çocuklarının yanında olması çok önemli. Homofobik duyguları yenmenin, çocuklarımıza yapılan saldırıları yok etmenin yolunun örgütlü mücadeleden geçtiğine daha çok inanmamız, bu mücadeleye katkı vermemiz gerek. Çocuklarımız, kanıyla, canıyla bizim çocuklarımız. Çok mutlu olmanı dilerim/dileriz.

Seni çok seven baban (annen/baban)
Kemal

Yurt dışına, yaşadığın yere senin yanına gelip baba kız olarak geçirdiğimiz o dokuz gün var ya, hayatımın en güzel zamanlarından biri.
Seni anlamamı, sana biraz da olsa kendimi anlatabilmemi ve senin de beni anlamanı sağladı.

2 Voltran gibiyiz galiba, birbirimizden hep güç aldık, alacağız da

Ali

Merhaba Bebeğim;

Burada satırlarımın arasında bile sana içimden geldiği gibi, her zaman seslendiğim şekilde "Bebeğim" diye seslenmek ve bunu yazı şekliyle de görmek inan çok hoş ve çok güzel. Yıllar sonra seninle mektup aracılığıyla iletişim kuracağım hiç aklıma gelmezdi. Gerçi uzun yıllar önce en güzel, en yalın ve en sade iletişim aracımızdı mektup. İçimizden geldiği gibi her şeyi yazıp döktüğümüz tek araçtı. Bazılarını yazıp yollamaz, saklardık. Bazılarını da kaleme aldığımız kim ise ona içimizden geçen kelamları döker yollardık.

Mektup; duyguların, düşüncelerin en yalın anlatım şekli bence. İnsan değer verdiği veya hayatında olan kişilerle bire bir sohbet ya da fikir alışverişinde bulunurken, tartışırken bile illaki karşı tarafla bir ifade, bir düşünce ayrılığı olur. Konu sonunda güzel bir tartışmaya girer. Oysa mektupta bir ben varım, bir de soyut olarak karşımdaki. Ben olabildiğince tüm duygularımı, içimdekileri, heybemi dilediğimce kesintiye uğramadan dökebiliyorum. Onun içindir ki mektuplaşmak güzel bir şey...

Mektubun güzelliklerini yazmaktan soramadım sana; nasılsın, iyi misin? Güzel geçiyor mu günlerin? Mektubu yazarken, beraber yürüdüğümüz hayat yolunda yaşadıklarımız geldi aklıma birden. Bazen küsmelerimiz, ağlamalarımız, bazen gülmelerimiz oldu. Ama inan, hepsi güzeldi. Tüm bu duyguları insanın sevdikleriyle yaşayıp paylaşması kadar kıymetli bir şey yok dünyada. Biz de aile olarak hep böyle yol aldık bu zamana kadar. Sana seni anlatmayacağım, aslında seninle yaşadıklarımızı anlatmak istedim. İçimden geldiğince.

Senin yaşadıkların, hissettiklerin, içinde kopan fırtınaların yanında bizim yaşadıklarımız sadece bir filmin fragmanı gibi. Filmin başrolünde hep sen vardın. Biz sana olabildiğince destek vermek istedik. Önce arkanda olduk. Senin aldığın kararları, yapacaklarını, yaptıklarını, hissettiklerini, isteklerini gözlemledik. Arkanda olduk, peşinden yürüdük o yolu. Ne zaman ki seni tam anlamaya başladık, artık o yol bizim de yolumuz oldu. Beraber yürüdük

o ışıklı yolda. Yürümeye de devam ediyoruz. Yeri geldi sen ışık oldun bizi aydınlattın, yeri geldi biz bulduk ışığı, seni aydınlatmaya çalıştık beraberce. En güzeli neydi, biliyor musun? İçimizdeki katıksız, karşılıksız sevgi… Hiçbir karşılık beklemeyen sevgi… Aile olmak da bu galiba. Katıksız bir sevgi.

Hatırlar mısın, okumak için yurt dışına giderken seni uğurladığımızda ilk defa bizden ayrı bir dünyaya gideceksin, bambaşka bir yaşam kuracaksın diye hem seviniyorduk hem de tatlı bir hüzün vardı içimizde. Bu duygu adeta yüzümüzden okunuyordu. Ama sen rahat ve gayet sakindin. Tam seni uğurlarken bir daha sana hiçbir zaman kullanmayacağım o kelime ağzımdan çıkıp sen de cevap verene kadar... "Hoşçakal oğlum, kendine iyi bak, görüşürüz yakında" demişken sana, sen de bize dönüp el sallayarak "Artık bir oğlunuz yok, bir kızınız var. Bunu bilmenizi istiyorum. Siz de kendinize iyi bakın, sizi seviyorum" dediğin an tam da idrak edemedim. Ancak içimde o an senin bizden ayrılman ve bu söylediklerinin arasında buruk bir duygu oluşmuştu.

Seni uğurladıktan sonra o güzel annenle birlikte ilk olarak kardeşine söylememizin uygun olduğunu düşündük. Eve geldiğimizde senin bizimle yaptığın konuşmayı kardeşinle paylaştık ve açıkçası nasıl bir tepki vereceğini bilmeden ve hazırlık yapmadan doğaçlama yoluyla doğrudan söyledik ona. Tepkisi ilk başta şaşırttı bizi. "Benim için bir sıkıntı yok" dedi bize. "Daha önce bir abim vardı, şimdi artık bir ablam var. Görünüşü hiç önemli değil. O, benim sevgimle yaşayacak hep; sevgimin ne rengi var ne de cinsi. Sadece seviyorum onu, bu hiç değişmeyecek" dediği an, gözlerim doldu ama ağlayamadım, sadece sarıldım ona.

Daha sonra saymadım ama günlerce bunun üzerine konuştuk, ne olacağını ne yapacağımızı ve en önemlisi senin hayatının nasıl olacağını. Biliyor muydun her şeyi yoksa sen de mi bizim gibi yeni çıkmıştın bu yola? Bunun gibi daha yüzlerce şey konuştuk. Bilirsin ben araştırmayı çok severim, o güzel yürekli annen de öyle. Google amca, youtube ve diğer sosyal medya platformlarından en yararlı yazılar, söyleşiler, paylaşımlara baktık. Ve biraz kendimizi bilgilendirmemiz gerektiğini hissettik. Kendi çabamızla yettiği kadar bilgi sahibi olduk, başlangıç itibariyle. Sonra LGBTİ+ platformlarını, videolarını izledik, okuduk, dinledik. Aklımdan o an geçenler şu an bana çok komik geliyor. Kendi kendime acaba LGBTİ+lar nasıl bir şeydi, aileleri, anne babaları

varsa çocukları sanki farklı bir varlık görecekmişim, karşıma çıkacakmış gibi hayal etmiştim. Şu an düşününce biraz da aptalca...

Sonra bu platformlar içinden GALADER'in web sayfası, videoları ve söyleşileri dikkatimizi çekti. Görünüşte senin benim gibi doğal, gayet samimi insanlara benziyorlardı. İlk randevumuzu aldık; alışma ofislerinde ilk buluşmaya gittiğimizde çok heyecanlıydım. Hatta ilk aile toplantısına katılırken de aynı duygular vardı. Nasıl bir yer, nasıl insanlar, ne konuşuluyor ya da ne yapacağız orada biz? Bunları düşünerek gittiğimiz ilk görüşme ve ilk aile toplantısında, annen bilirsin duygularını benim gibi içine atamaz, üngür hüngür ağlamıştı. Ağlamak güzeldir. İçindeki sevginin dışa aktarımı gibi bir şey. Fakat ablamın vefatında bile ağlayamamış biri olarak, benim duygularım gözlerimde buğu oldu ama damla olup gözlerimden akıp gidemedi yine. Ama bir şeyi gördüm o an; ne sen yalnızdın ne de biz. Bizim gibi duygularla ve düşüncelerle dolu ve bir çözüm ya da yol almak için bir ışık arayan bir tek biz değildik.

Sonra o insanlarla yeni bir aile gibi olduk. Dertlerimizi paylaştık, eğlendik, güldük, dans ettik, sohbet etik, fikirlerimizi paylaştık. Birbirimizin deneyimlerinden faydalandık; tıpkı ekmeği bölüp paylaşmak gibi bir duyguydu bu. Hâlâ da devam ediyor bu birliktelik.

Ve bu yaşadıklarımızın bir parçasında da sen vardın. Sana yaklaşımımız, seninle konuşmamız, sana seslenişimiz bile zaman içinde inan çok değişti. Seni tam manasıyla anlayıp içimizde seninle yaşamayı öğrendik. Artık arkanda değildik bu sayede. Seninle beraber yürüyebileceğimiz bir yoldaydık. Yan yana kol kola!

İlk göğüs ameliyatı için randevunu ayarlamıştım Ankara'da, hatırlar mısın? Üç yıl sonra ilk kez memlekete, evine gelmiştin. Odan bozulmadan, bıraktığın gibi duruyordu. Sanki hiç gitmemiş, yarın gelecekmişsin gibi. Nasıl da sevinmiştik, öpüp koklayıp birbirimize sarılmıştık sevinçten. Yurt dışında bu ayrı kaldığımız süreçte neler yaşamıştın, ne zorluklar göğüslemiştin az çok biliyorduk konuşmalarımızdan ama detaylı soramıyorduk sana. Biz de senin gibiydik. Yol almak, bilgilenmek ve ona göre hareket etmek gerektiğini biliyorduk. Kötü hatıralarının canlanıp seni üzmesini de istemediğimizden fazla ayrıntılı soramadık açıkçası. Ama konuşma aralarında anlattıklarından,

senin de bu süre zarfında bayağı zorluklar yaşadığını fark ettik. Bir yola çıkmıştın ve bu yolda ne olursa olsun ilerleyeceğinin sinyalini de bize iletmiştin bu arada. Biz sana o anlarda, senin yanında olduğumuzu ve ne karar verirsen ver, sana saygı duyacağımızı ilettik. "Senin sevginin ne şekli var ne duruşu; o hep olduğu gibi baki kalacak" dediğimizi hatırlıyorum ve senin yüzündeki saf ve içten gülümsemeyle karışık mutluluğu da... Yine çenem açıldı uzattım. Ama elimde değil, geçince satırların başına, kelam olup kaleme düşüyor içimdeki duygular uzun uzun. Beni hayatım boyunca tek ağlatan kişi sensin, biliyor musun bunu?

O göğüs ameliyatından çıkıp odana geçtiğinde daha narkozun etkisi vardı, uyuyordun. Sonra annen ve hemşireler seni giydirip yatağa yatırmışlardı. Yanında annen, kardeşin ve ben vardık. Sonra uyanıp gözlerini ilk açtığında göğüslerine mutlu bir tebessümle bakıp fısıldar gibi onlara: "Ne kadar zamandır sizi bekliyordum biliyor musunuz? Hoşgeldiniz" dediğin an; dışarıya bahçeye çıkıp hıçkıra hıçkıra ağlamıştım. Hayatımda ilk defa gözlerimde yaşlar sel olmuş, bendine sığmayıp taşmıştı. Kendime gelince bir derin nefes alıp Yaradan'a ilk defa dua ettim, özür diledim bu zamana kadar seni neden anlamadık, hissedemedik içindekileri, yaşadıklarını diye. Bunları düşününce daha bir doldu gözlerim. Alışmıştım ya artık. Yine hıçkıra hıçkıra ağladım. Aslında yeni bir başlangıcın tam zamanı ve uzun ışıklı yolun emin adımlarla ilerlemesinin başlangıç ânıydı bu.

Bu an hayatımızın da dönüm noktası oldu. Yurt dışına, yaşadığın yere senin yanına gelip baba kız olarak geçirdiğimiz o dokuz gün var ya, hayatımın en güzel zamanlarından biri. Seni anlamamı, sana biraz da olsa kendimi anlatabilmemi ve senin de beni anlamanı sağladı. Yurt dışında geçirdiğin fiziki operasyonlar, konuyla ilgili hukuki süreçler ve sonucunda istediğin, hayal ettiğin ve içinde, bedeninde yaşattığın yaşam, şeklini almıştı, her şey istediğin gibiydi artık. Filmlerdeki mutlu son gibi.

Kardeşinle yapmış olduğun telefon görüşmelerindeki hasret dolu dertleşmelerin beni oldukça mutlu ediyor. Hele ki kardeşinin ağzından iki kelimede bir dolu dolu "Abla! Abla!" sesini duyunca bir hoş oluyorum, bir de o söyleyiş şekline gülümsüyorum. Ne güzel de anlaşıyorsunuz uzakta olsanız da birbirinizle. Hep böyle olun ve böyle kalın. İyi veya kötü olsun, güzel ya da zor

olsun, hayat boyu her gününüzde birbirinize hep destek olun. Ayrılmayın, bağlanın birbirinize sımsıkı, ne olursa olsun.

Benim ve o güzel yürekli annenin de güzel huylu, güzel yüzlü ve güleç, tatlı mı tatlı bir kızı vardı artık. Uzun bir yol yürüyoruz hep beraber, el ele, omuz omuza. Annen, kardeşin, sen ve ben... Voltran gibiyiz galiba, birbirimizden hep güç aldık, alacağız da. Senin inan her şeyini özledim, gülümsemeni, kızmanı, şaşkınlığını, ağlamanı, kokunu... Her şeyini çok özledim. Bir an önce tatile yanımıza gelip hasret gidermeyi ve güzel sohbetlerimize kaldığımız yerden devam etmeyi bekliyorum dört gözle.

Bu arada söylemeden edemeyeceğim. Mektup yazmak gerçekten güzelmiş, dilediğince dökülüyorsun. Bunu sık sık yapalım olur mu?

Cevabını sabırsızlıkla bekliyorum.

Öpüyorum seni hasretle, sevgiyle Bebeğim!..

Senin Can Baban.

Seni çok seviyorum. Hep yanımda ol,
Çünkü ben hep senin yanında olacağım.
Hep olduğu gibi ne önünde, ne arkanda;
tam da yanında olacağım.

3 Ne önünde, ne arkanda; tam da yanında olacağım
Osman

Canım evladım,

Böyle söyleyince de birden çok yaşlı bir adam gibi hissettim kendimi. Oysa aramızda sadece kırk koca yıl var.

Hani küçükken sana hep derdim ya, "Ne var ben doğduğumda babam da kırk yaşındaymış" diye. Ama babamın dünyaya gelen sekizinci çocuğu olduğumu eklediğimde, senin aklın karışırdı. Ben de gülerdim; ihtiyar tesellisi işte.

Sen de gül. Hep gül benim güzel çiçeğim. Gülümsemen hiç eksilmesin.

"Gülümsemek devrimci bir eylemdir" demiş Che Guevara. Ayrıca boynumuzu eğmeden dik durmamızı ve hep gülümsememizi öğütlemiş.

Bunları anladığını ve hayatında izlerini gördüğümü gururla söylüyorum. Sürekli espriler yapan ve bazen gıcık olduğun babanın suratındaki gülümsemenin devrimci bazı nedenleri de varmış, de mi bal böceğim?

Seni bal damlası diye severdik anımsıyor musun?

Yok hayır, daha fazla zaman girdabına kapılıp yıllanmamı yazmayacağım. Bugüne geleyim bence. Bugün önemli. En az gelecek kadar önemli.

Bugüne gelmek kolay olmadı. Yeni bir dünyanın kapıları açıldı ve içeri girmenin türlü zorlukları vardı.

Sen bize pek bilmediğimiz, bildiğimizi sandığımız yanılgısını yaşadığımız dünyanın kapılarını açtığında içeri girmek için tereddüt etmiştim, kaygılanmıştım. Açıkçası korkmuştum. Hem de çok korkmuştum.

Senin için korkmuştum. Ama sana olan inancım, güvenim ve koşulsuz sevgim, senin duruşundaki cesaret ve kararlılıkla birleşince dimdik girdim o dünyaya. Annenle el ele seni kucaklayarak iyi ki girmişiz açtığın o kapıdan.

Bize gösterilen tekdüze, renksiz yalnızca siyah ve beyazı dayatan dünyanın aslında gökkuşağı gibi rengârenk bir dünya olduğu gerçeğiyle yüzleştim. Bize yok saydırılan, umursamamamız dayatılan o renklerin -bana göre en güzeli ve özelinin- çocuğumda vücut bulduğu gerçeğine kavuştum. Yani sende çiçeğim.

Kimine göre ilahi, bana göre insandan ötürü bu gökkuşağının renkliliğine karşı düşmanlık besleyenler de var. Bu konuyu sonra gelirim.

Çünkü seninle sohbet etmek istiyorum. Sohbetten de çok biraz içimi dökeyim. Belki sen de bana yanıt yazarsın, o zaman harika bir sohbet olur canım evladım. Bak işte yine aynı sözler. Ha ha ha. 🙂 (Şu emoji denen yeni alfabe çok işe yarıyormuş)

Sana bir filden söz etmek istiyorum. Yo, o kötücüllerin dejenere etmeye çalıştığı hortumuna bayrak dolanmış çılgın fil değil. Meşhur "odadaki fil" kavramındaki fil bizimki. Hani herkesin varlığını bildiği halde görmezden geldiği fil var ya işte o. Bizim evimizin ortasındaki fil artık çok büyümüş ve artık hayatımızı hak etmediği kadar çok işgal ediyordu...

Artık bu filden kurtulma zamanı gelmişti. Çünkü uzun süredir seninle çatışmalarımız, ayrı ayrı üzülmelerimiz "Yok canım değildir" diye inkâr etme çabalarımız, her şey tüm anlamını yitirmişti. Zaten baştan anlamsızdı.

Sen "yok" diyorsun diye koca fil yok olmuyor. Sana hayatı zindan ediyor sadece.

Filden kurtulmak için sevgimize, ailemize sarıldık. En önemlisi de bilgiyle yeni dünyayı tanımaya, öğrenmeye başladık.

Korku bilinmezlikle beslenir. İnsanı korkutarak kontrol etmek isteyen başta inanç olmak üzere tüm sistemler bilgiyle yıkılır bana göre. İşte öğrenmenin önemi koca bir umut olarak karşımıza yeniden çıktı. Ve o koca fil, hatıralarda bile yer almaksızın buhar olup uçtu.

Hadi bakalım bir de uçan filimiz oldu. :))))

Evet kalemi elime aldım, mektup yazıyorum.

Son mektubu yazalı kaç yıl oldu? Yok, hatırlamıyorum. Belki aradan geçen zaman ürkütüyor, hatırlamak istemiyorum. Mektup sadece bir uzak iletişim aracı değildi. Aynı zamanda sevdiklerinle dertleşmek için özel bir kanaldı eskiden. Şimdi aynısını yapmak istiyorum aslında.

Sana biraz kendimden söz edeyim mi çocuğum? Burada rahat yapabilirim bunu galiba. Çünkü babalar çocuklarına kendi çocuklukları ve gençliklerinden söz ettiklerinde genelde çocuklar sıkılır. "Aman baba ya" deyip uzaklaşmaya çalışır.

Biraz söz edeyim de ister uzaklaş ister oku.

Hep büyük şehirde yaşadım. Doğdum, büyüdüm hep metropol. Ama hep kenarında kuytusunda, varoşlarında. Hele hele kimine göre kaygı verici tehlikeli varoşlarında. Sana Ankara diyeyim Altındağ, Yenidoğan diyeyim, Çinçin diyeyim sen anla.

Aslında suç odaklı gösterilen bu semtlerde farklı bir kültür, zengin hoşgörü, yoksulluğun da getirdiği bir yakınlaşma, olgunluk, farklı bir tevazu vardır. Farklı bir raconu vardır buraların.

Belki de eskiden vardı.

Dezavantajlı insanların itilip kakılmadığı, asla ezilmediği yerlerdi. Bilakis korunur, kollanırdı bu insanlar. Toplumun içinde kendisine rahatça yer bulamayan farklı insanlar bu varoşlarda hiç rahatsız edilmeden yaşamını sürdürürlerdi. İnsanların arasında görünmeyen bir dayanışma ağı vardı sanki. Sol kültürün etkisi büyüktü.

Böyle anlatınca, kenar mahalleleri, yoksulluğu, kriminal gibi görünen ortamları romantize ediyormuşum gibi gelebilir. Ama, öyle değil.

İstersen daha detaylı konuşuruz canım. İşte böyle bir muhitten çok şey öğrenerek, pişerek, olgunlaşarak çıktım. Haa en önemlisi de kitap, dergi ne

bulduysam gözümü ayırmadan okuyarak çıktım çocuğum.

Başka yerde büyümek ister miydim? Hayır.
Benden bu kadar söz etmek yeter. Zaman zaman senin çocukluğun aklıma geliyor. Biraz da ondan bahsedelim.

Sana sokaktaki biri zarar verir mi? Bundan çok korkmuştum. Okuldan dönerken seni düşünür, aramak isterdim. Sonra vazgeçerdim. Çünkü benimle telefonla konuşurken biri sesini duyar, sana kötülük yapar mı, saldırır mı diye korkardım. Bakışlarıyla seni incitir mi diye kaygılanırdım.

Sen hep içime su serptin. Cesaretin, aklın, ilkeli duruşun beni rahatlattı. Bütün yaz genç bir kız olarak giyindin kuşandın. Kızımla hep gurur duydum. Ama okul başlayacağı zaman yine kaygılar sardı içimi. Sanırım hiç bitmeyecekler. Ama bu ülkede çocuk sahibi herkesten farkımız yok aslında.
Okulun ilk günü giyimine müdahale etmeye çalıştım. Haddim olmadan "sorun yaratmayacak biçimde giyinmeni" önerme yanlışında bulundum.
Bu bir itiraftır.

Ama sen artık gizlenmek istemediğini söyleyip "Hiçbir şey olmayacak baba" dedin. Olsa da göğüsleyebileceğini hissettirdin bana. Senin bu kararlı ve saygıdeğer tutumun karşısında gurur duydum. Takdir ettim ve senden cesaret aldım canım kızım. Bu yeni dünyada senden çok şey öğrendim dediğim durumlardan biriydi. Senin duruşunla da gurur duyuyorum.

Senin yanında olurum ve gerekirse tüm dünyayı karşıma alırım.

Şimdi hak ettiği sevgiyi bulamayan bir sürü evladım oldu. Eskiden anlamını bilmediğim LGBTİQ harflerinin arkasında onlarca, yüzlerce, binlerce insan var. Onlar benim, ben onların yoldaşıyım. Benim çocuğum, hiç kimsenin çocuğundan daha az değerli değil.

"Herkes benim görünmez olmamı istiyor" demişsin annene. Kimse bizi yok sayamaz, görünmememizi dayatamaz. Tüm varoluş gerçeğiyle buradayız. İnsan varsa biz de varız. Sahiciyiz.

Seninle daha çok küçükken yaşadığımız bir diyalog geldi aklıma. Sanırım kulağına garip gelmişti "diktatör" kelimesi. "Baba diktatör ne demek?" diye sormuştun. Tam da iktidarın insanların evlerinin içine kadar pervasızca müdahaleleri uç vermeye başlamıştı. Kaç çocuk yapılacağına dair talimatlar filan veriliyordu diyeyim, sen anlarsın.

Özgürlüklere müdahale etme, herkesi hizaya getirme çabalarından bahsedip öfkelenince "körolasıcalar" demiştim. Sen de "körolası diktakör" demiştin. O günler "diktakörlüğün" provalarıymış galiba.

Biz yeni bir dünyanın kapılarından girerken ilan edilen "Aile Yılı" bir ileri adım olarak önümüze çıkıverdi. Aile Yılı'nda akıllarınca bir şablon oluşturup herkesi hizaya getirmek isteyenler aslında ailenin tam da düşmanları bana göre.

Onlar kutsiyet atfettikleri aile kavramını kendilerine göre eğip bükerek topluma yutturmaya çalışırken kaç aileyi yok ettiler acaba? Onlar aileyi koruma yalanıyla düşmanlık tohumları ekerken Aile Yılı'nda kaç aile alevler arasında yok oldu? Kaç kadın ve çocuk cinayetlere kurban gitti? İş cinayetlerinde kaç çocuk işçi öldürüldü?

Ben de meslek lisesinde okudum ve çocuk yaşımda fabrika stajımdan sağ kurtulduğumu şimdi daha iyi anlıyorum. İstersen bunu da sonra konuşuruz. Tatile çıkan insanlar zehirlenip öldürüldü. Onlar aileyi muğlak kutsamalarıyla en az 3 çocuğu 5 çocuğa çıkarırken kaç aile annesiz, babasız, evlatsız kimsesiz kaldı, yok oldu.

Ama onların derdi bizimle, seninle.

Kötüler düşmansız yaşayamaz canım. Kötüler dediğimi faşizm olarak da adlandırabiliriz.

Biliyorum senin kitaplarla aran iyi. Okuyorsun. Ama şiirle aran yaşıtların gibi pek iyi değil.

Tam da anlatmak istediğimle ilgili bir şiir okuyayım, belki şiirle aranı ısıtır;

"Onlar ümidin düşmanıdır, sevgilim,
akar suyun,
meyve çağında ağacın,
serpilip gelişen hayatın düşmanı.
Çünkü ölüm vurdu damgasını alınlarına:
- çürüyen diş, dökülen et-,
bir daha geri dönmemek üzere yıkılıp gidecekler.
Ve elbette ki, sevgilim, elbet,
dolaşacaktır elini kolunu sallaya sallaya,
dolaşacaktır en şanlı elbisesiyle: işçi tulumuyla
bu güzelim memlekette hürriyet.
Bursada havlucu Recebe,
Karabük fabrikasında tesviyeci Hasana düşman,
fakir köylü Hatçe kadına,
ırgat Süleymana düşman,
sana düşman, bana düşman,
düşünen insana düşman,
vatan ki bu insanların evidir,
sevgilim, onlar vatana düşman."

Nazım Hikmet Ran

Dedim ya kötüler düşman sever. Düşmansız yaşamını sürdüremez. En kolay, düşmandan başlar şeytanlaştırmaya. Ve o hep biz oluruz.

Doğruyu, doğayı, insanı, hayvanı, eşitliği özgürlüğü seven insanlar. Hemen hedefe konuruz. Bu bizim kötü olduğumuz anlamına gelmez, aksine iyi olduğumuzun kanıtıdır ihtiyacımız olmasa da.

Onur duyarım kötülerce sevilmemekten.

Bize baskı yapmaya kalkanlar biliyorlar aslında ne demir leblebi olduğumuzu. Bunu cesaretimizden anlıyorlar. Çünkü onlar korkak. Yiğitçe karşımıza çıkmazlar. Fırsat kollarlar. Sinsi olmayı, pusu kurmayı tercih ederler. Bil ki onlar bizden korkuyor. Biz cesur olmaya devam ettiğimiz için. Ve hatta sesimizi çıkarmasak bile bizden korkuyorlar. Zorbalıkları ondan.

Hani bilmediğimiz bir dünyanın kapılarını açmıştın ya bize. Korkmuştum ya. İnsan bilmediğinden korkar, sevdiği için kaygılanır ya. Aklıma neler geldi neler. Acaba bir istismar mı? Kötü örnekler mi aklını çeldi? Ne saçma sorular aklıma geldi. Ama öğrenince gerçeği, senin varoluş gerçeğinle karşılaşınca, hepsi uçup gitti. O zamanki kaygılarımın yerini sonra başkaları aldı.

Sistem, devlet aygıtı senden ne istiyor? İşte az önce söz ettiğim sonuca vardım.

Daldan dala atlıyorum belki ama az kaldı, biraz daha yazacağım. Senin varoluş gerçeğinle yüzleşene kadar geçen süre, senin için bir kuluçka dönemi galiba. Ve çok sancılı sanırım. Sen daha küçükken verdiğin tüm sinyaller görünüyor ama yok canım değildir ya da değişir ya da zaten değildir, sanki bir bozuklukmuş gibi "düzelir" ahmaklığıyla görmezden geliniyor. Bu gerçek ta ki sen açılana kadar hep rafta duruyor.

İşte o süreç bizim için sancılı ama sonra anlıyoruz ki senin için çok daha zor adeta cehennem. Sen o eşiği aşınca, açılma kararı alınca kırılma gerçekleşiyor.

İşte o milat.
Artık öğrenme ve bilinçlenmenin takip edeceği "kabul" ya da kimine göre ret süreci yaşanıyor. Bu da hiç kolay olmayan bir dönem. Atlatabilmenin ve içine düştüğün dalgalı, fırtınalı denizden kıyıya sağ salim çıkmanın anahtarı yine sevgi. Birbirimize sarılıp koşulsuz sevdiğimizde üstesinden geliyoruz. Ki geldik. Daha da zorlarının üstesinden geliriz.

Zordu.
Uykusuz kabus geceler, gözyaşları, aralıksız analizler, korkular, kaygılar…
Dalgalarda boğulmayıp kıyıya ulaştık…
Sen benim canım evladım, dünya güzeli kızımsın.
Seni çok seviyorum. Hep yanımda ol. Çünkü ben hep senin yanında olacağım.
Hep olduğu gibi ne önünde, ne arkanda; tam da yanında olacağım.
Seni çok seviyorum.

05.12.2025
BABAN

Küçüğüm canım, birtanem, biz seni oğlumuz ya da kızımız olduğun için sevmiyoruz ki.

Sen bizim bir parçamızsın. Annenin ve benim birbirimize duyduğumuz aşkın ve muhabbetin bu dünyadaki vücut bulmuş halisin.

4 Sen bizim bir parçamızsın
Abdullah

Küçüğüm, canımın içi, bir tanem!

Sıcak bir Temmuz akşamında geldin dünyamıza. Ailemizin dördüncü ferdi, benim ikinci çocuğum, ikinci oğlum olarak. Üniversiteyi bitirdiğim gün sen de adeta annenin bana mezuniyet hediyesi olarak doğmuştun. Mütevazı imkânlarımızla hayata birlikte tutunduk, birlikte büyüdük, birlikte göğüs gerdik her türlü zorluğa.

Memuriyetimin getirdiği yasal zorunluluklar nedeniyle doğumundan itibaren farklı farklı şehirlerde yaşamak ve çalışmak zorunda kaldım. Yaşadığımız her şehir, kültürel birikimimize yeni şeyler kazandırdı. Ortaokulu bitirdiğiniz günü dün gibi hatırlıyorum. Sahip olduğumuz fikir ve anlayışın gereği olarak, Abinin ve senin İstanbul'da Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde okumanızı istemiştik. Sizin bu konuda fikrinizi bile almadık bilinçsizce. Atalardan gördüğümüz üzere bizim uygun bulduğumuzu siz de uygun bulurdunuz zaten diye düşünüyorduk. Ama seni yatılı okula bıraktığımızda vedalaşıp dönerken bize yönelttiğin o son bakışındaki mahzunluk ve isyan hâlâ aklımdan çıkmıyor. Abinle yaşlarınız yakın olduğu için birer yıl arayla mezun oldunuz İmam Hatip Lisesi'nden.

Lise bitince tekrar gurbet göründü sizlere; sen Hukuk Fakültesi'ni kazanmıştın, yine bizden ayrılacaktın. Üniversite yılları bir çırpıda geçiverdi. Annenle birlikte üniversite sonrası için hayaller kuruyorduk biz. Kendi kendimize dedik ki "Küçüğün İmam Hatip'ten kız arkadaşı var, o, onunla evlenir; biz büyük oğlumuzun geleceği ile ilgili araştırma ve çalışma yapalım."

Derken sen bizi yanına çağırdın ve bizim o güne kadar hakkında hiç bilgi sahibi olmadığımız bir konuyu bize açtın. Bana dedin ki;

"Ben yıllardır kör kuyuların en zifiri karanlığında yolumu bulmaya çalışıyorum. Gördüğüm en cılız ışığı bile çıkış kapısının ışığı olarak görüyor, oradan çıkmaya çalışıyorum. Kendimi bildim bileli yaşadığım sıkıntılı durumun ne olduğunu bilmeden bir çıkış yolu aradım. Ama artık biliyorum beni yakıp

kavuran bu sıkıntının sebebini. Biliyorum artık beni çocuğunuz olarak kabul etmeyeceksiniz, beni evlatlıktan reddedeceksiniz ama bunu size söylemem lazım. Ben bu dünyaya erkek cinsiyetine ait bir vücutla geldim ama içimde saklı kalmış bir kadın ruhu taşıyorum. Yıllardır bu konuyu kendi içimde çözmeye çalışıyorum ama hiçbir şekilde başarılı olamadım. İlk kez ana okuluna gittiğimde öğretmenim beni erkeklerin bulunduğu gruba almıştı ve ben buna çok şaşırmıştım. Kendi içimde bir anlam karmaşası yaşıyordum. Ergenliğe ulaştığımda yaşadığım sıkıntılar kat ve kat arttı. Hormonların vücudumda yarattığı değişiklikler ruhumda apayrı yıkımlar ve çaresizlikler ortaya çıkarıyordu. Ve ben bu anlamsızlığın içerisinde bazen şiirler yazıyor bazen makaleler döktürüyordum kâğıtlara. Ne yazdığım şiirler ne de yazdığım makaleler ve okuduğum kitaplar çare oluyordu yaşadığım sıkıntılara. İçinde bulunduğum ruh halinin karmaşıklığına bir anlam veremiyordum. Ben kimim, neyim, nereye gidiyorum, nasıl olacağım sorularına hiçbir yerde cevap bulamıyordum.

Bir zaman bıyık bıraktım, bir zaman sakal bıraktım, bazen saçlarımı kestirdim, bazen saçlarımı uzattım. Hep arayış içerisindeydim; neyim ben, kimim arayışıydı bu. İçimde yaşattığım masum kız çocuğunu erkekleştiremiyordu yaptığım hiçbir uygulama. Üniversitenin son günlerinde psikoloji okuyan bir arkadaşım tanıdığı bir psikiyatri uzmanına yönlendirdi beni. Ve ancak o zaman içinde bulunduğum sıkıntılı durumun sebebini öğrendim. Ben bir trans kadındım. Doğuştan gelen yaratılış özelliklerimle erkek olarak dünyaya gelmiş olsam da, ruhum bir kadının ruh halini taşıyordu. Ve o andan itibaren bu zorlama tiyatroyu devam ettiremeyeceğimi anladım. Artık çok yorulmuştum ve erkek rolü oynamaktan bitkin düşmüştüm. Ne olursa olsun dedim kendi kendime, daha fazla zorlamanın bir anlamı yoktu artık. Beni evlatlıktan reddetseniz de devam ettiremeyecektim bu sahte ve zorlama rolümü. Ailem olarak siz bana destek olsanız da olmasanız da ben artık hissettiğim gibi yaşamak istiyorum deme cesaretini gösterebildim. Yıllardır yaşadığım acıları, çektiğim işkenceyi bu şekilde dindirebilirim belki. Her şeye rağmen hissettiğim gibi yaşamaya çalışacağım artık."

Senin bize yaşadığın sıkıntıları ve durumunu anlatmandan sonra biz konuyu anlamaya çalıştık. Zira senin bize anlattığın şeylerin tamamı çok uzak olduğumuz ve o güne kadar hiç bilmeyi dahi düşünmediğimiz şeylerdi. Bazen

televizyonlarda ve basında senin gibi bireylerle ilgili haberler çıktığında ciddiyetsiz bir tavırla ahlâki zaafları olan bir grup insan gibi bakıyorduk onlara. Ama artık biz de bu dünyanın içindeydik. Trans birey olmanın ne anlama geldiğini anlamaya çalışıyorduk şimdi. Bu konu çevremizdeki insanlara sorup bilgi alabileceğimiz bir konu da değildi. Acaba Allahın bize bir imtihanı ya da cezalandırması mıydı? Bu soruların cevabını aramaya çalıştık. Üç yıla yakın bir zaman senin durumunu anlamaya çalıştık. Sahip olduğumuz bilgiler, geleneksel ve dini değerler senin durumunu normal görmüyordu maalesef. Geleneksel çevresel ve dinî değerler adeta zifiri karanlık bir zindan hücresi gibi bizi bir karanlığa hapsetmişti. Seninle birlikte biz de öğrenmeye başladık: Trans birey nedir? Eşcinsellik nedir? İnterseksüellik nedir?

Üç yıl boyunca ağlamadığımız, içten içe yanmadığımız, ruhumuzda cehennem azabı yaşamadığımız bir sokak bir cadde kalmadı bu koca şehirde. İçimizdeki sıkıntıyı, ruhumuzdaki acıyı anlatamadık hiç kimseye. İçimizdeki yangını söndürecek bir nehir yoktu yeryüzünde sanki. Sahip olduğumuz yargılar bize tek şey söylüyordu: Bir insan ya kadındır ya da erkektir. Trans birey dedikleri neydi ki?

Arkadaşlarımız ve çevremiz tamamen muhafazakâr, çok büyük bir kısmı dindar ve Türkiye'deki mevcut siyasi iktidara çok yakın kimselerdi. Bizim içinde bulunduğumuz ve senin kendini hissettiğin bu özel durum, çevremizde hiçbir şekilde izah edemeyeceğimiz bir olaydı. Çocuğumuz olarak senin durumunu uzun süre biz de kabullenemedik. Sahip olduğumuz ön yargıyı kırıp konuya tarafsız bir gözle bakmayı öğrenmek bizim için çok özel bir tecrübe oldu.

Konuyu bize açtığın andan itibaren seni dışlamak, seni kendi haline bırakmak bir an olsun aklımızın ucundan dahi geçmedi. Evlat sevgisi; bütün ideolojilerin, çevresel yargıların ve siyasi görüşlerin çok üzerinde bir duygu. Biz de bu süreçte çevremizi değil, evladımızı tercih ettik. Çünkü sevginin cinsiyeti yoktur. İnsan birisini severken onun cinsiyetine göre veya sahip olduğu duygu ve düşüncelerine göre hareket edemez. Bir insan başka bir insanı içinden gelen tarif edilmez duygulardan dolayı sever. Hele hele söz konusu olan evladınız ise, ona duyduğunuz sevgi dünyadaki en berrak pınarlardan bile daha berrak bir duygudur.

Küçüğüm, canım, bir tanem, biz seni oğlumuz ya da kızımız olduğun için sevmiyoruz ki. Sen bizim bir parçamızsın. Annenin ve benim birbirimize duyduğumuz aşkın ve muhabbetin bu dünyadaki vücut bulmuş hâlisin. Bizim senin durumunu anlama ve kabullenme sürecinde yaşadığımız ruhsal sıkıntılar ve problemler senin yaşadıklarının yanında lafı bile edilmeyecek şeyler zaten. Birilerinin dediği gibi, senin içinde bulunduğun durum, çevrenin etkisi ile ortaya çıkan ve çocuklukta yaşadığın problemler nedeniyle bizden intikam almak için yaptığın bir şey asla olamazdı. Benim içinde bulunduğum toplumsal çevreye göre, mevcut siyasi iktidarın bütün gücünü elinde bulundurduğu bir ortamda senin kalkıp "Ben trans bireyim" deme cesaretinde bulunman aptallıktan başka bir şey değildi. Bu manifestonla siyasi iktidarın gücünü de elinin tersiyle etmiş oldun zaten.

Aklı olan hiç kimse durup dururken ve çevresel nedenlerden dolayı böyle bir yolu mümkün değil seçemez. Az da olsa akıl sahibi olanlar bunun böyle olduğunu bilirler zaten.

Üç yılı aşkın bir zaman sürse de biz senin durumunu kabullendik. Seni anladık ve seni daha çok sevmeye başladık. Ve bu süreçte şunu öğrendik. Biz bu konunun gerçekten büyük cahiliymişiz. Zaten öyle değil midir; insan bilmediği, cahili olduğu bir şeyin düşmanı olur aynı zamanda. Senin durumunla birlikte biz de özgürleştik, biz de bireysel düşünebilme cesaretini gösterdik gerçekten. Artık hayata, çevreye ve insanlara çok daha farklı bir şekilde bakabiliyoruz. Kabullenme süreci bizim ruh dünyamızda yeni yeni kapılar açmamıza vesile oldu. El âlem ne der anlayışının insanı nasıl da körleştirdiğini ve köleleştirdiğini öğrendik. Özgürlüğün ve bireyselliğin ne kadar önemli bir nimet olduğunu, insanları insan olduğu için sevebilme ve saygı gösterebilmenin ne kadar büyük bir erdem olduğunu anladık.

Aslında evladımızın durumuyla birlikte bütün LGBTİ+ bireylerin bu toplumun bir parçası ve mütemmim cüzü olduğunu anladık. İnancımıza göre onların Yüce Rabbimin yeryüzündeki ayetlerinden birer parça olduğunu daha iyi kavramış olduk. Zaten Rabbimiz bizi mükemmel olarak yaratmıştı. Ama sorun bizdeydi. Bunu daha iyi kavramış olduk. Sizinle savaşanların aslında sizinle savaşmadığını, Yüce Rabbimin takdiri ile oluşturulan, doğuştan gelen bir fıtratla savaşmakta olduğunu öğrendik.

Küçüğüm, canım, bir tanem!

Sen bizim kıymetlimizsin. Bu can bu bedende oldukça seni sevmeye ve senin için elimden geleni yapmaya devam edeceğim. Bizim için senin adının, cinsiyetinin, giydiklerinin hiçbir önemi yok. Senin iyi bir insan olarak yaşaman, birlikte yaşadığın insanlara ve çevreye zarar vermemen önemli. Yani iyi bir insan olman önemli. Seni çok seviyorum. Sevmeye de devam edeceğim. Rabbim seni ömrün boyunca hep iyi insanlarla karşılaştırsın. İyiliğini ve güzelliğini hep devam ettirsin. Annen ve abinle birlikte seni sevmeye ve sana destek vermeye devam edeceğiz. Sen iyi ol yeter ki. Sen mutlu ol, sen huzurlu ol. Çünkü sen yaşamayı, mutlu ve huzurlu olmayı hak ediyorsun.

Allaha emanet ol ...
Küçüğüm, canım, bir tanem!

Sen dünyaya güzellikler katacak ve burayı daha iyi bir yer yapacak olan Supergirl'lerden biri olacaksın.

5 Hayat bir deneyim. O yüzden kalk yerinden; "Dene".

Erdal

Sevgili yavrum,

Sana hâlâ sevgili kızım diye hitap edemediğim için beni bağışla. Onun da olacağı günler gelecektir. Ama sen de hep dersin ya "Birinden bahsederken ırk, cinsiyet gibi ayrımcılık içeren ifadeler kullanma" diye :)

Burada benim için en önemli şey benim canım yavrum olman. Canım sözü az kalır; canımdan bile çok sevdiğim biricik yavrum olman.

Son dört yılımız birbirinin ayaklarına basmadan dans etmeye çalışan ama dans hakkında da hiçbir fikri olmayan yeni çiftler gibi geçti. Çoğu zaman gerçek duygularımızı ne sen ne de ben rahatça birbirimize söyleyebildik. Gerçekten ne hissediyorum diye kendime sormaya da korkuyorum zaten işin aslı. Oysa bazen o dans sırasında hata yapma korkusu olmadan, içimizden ne geçiyorsa söylememiz lazım. Biz seni kırmaktan korktuğumuz, sen de bizi üzmekten çekindiğin için bazen birbirimizi tam olarak anlayamıyoruz.

Ben gençken kendimi Süpermen olarak görürdüm. İstediği her şeyi yapabilecek, engel tanımayan biri. Sonra hayat beni Klark Kent olmaya itti. Hayatın zorlukları ve gerçekler o uçan süpermeni yere indirdi. Sonra hayatımıza sen girdin. Bu sefer dedim ki "Tamam ben Süpermen'in babasıyım". Kendimde görmediğim gücü sende görmek istedim. Ama kendimden vazgeçtiğim kadar çabuk vazgeçmem senden, bunu bilmiş ol. Sen dünyaya güzellikler katacak ve burayı daha iyi bir yer yapacak olan Supergirl'lerden biri olacaksın.

Biliyorum zaman senin için çok yavaş geçiyor. İstediğin değişim uzun bir vakit gerektiriyor. Bu sırada hayatı kaçırdığını düşünüyorsun. İstediğin bedene, kimliğe sahip olmadan bazı şeyleri yapmak istemiyorsun. Ama bu düşünce sadece cinsiyet uyum sürecinde olan biri için değil, birçok kişi için geçerli. Hayat, ön şartları beklemeden akıp gidiyor. Yapmak istediğimiz şeylerin önüne koyduğumuz engeller (kimi için para, kimi için iş, kimi için fiziksel görünüm) yüzünden içinde bulunduğumuz "AN"ı kaçırıyoruz.

Senden en büyük dileğim, kendini bu süreç içinde hep geliştir. İstediğin kimlik, unutma ki sadece bir fizik bedenden ibaret olmayacak. Sen diğer gelişimlerine devam et ki vakti gelip de o bedene sahip olduğunda hayata sıfırdan başlamak zorunda kalma.

Sevgili yavrum, hayat plan program tanımıyor. Hele ki bizim ülkemiz gibi her gün gündemin değiştiği yerlerde. Önüne zorluklar çıkacak, moralin bozulacak ama bil ki hem annen hem de ben daima senin arkanda olacağız. "Yanında" kelimesini özellikle kullanmadım çünkü kendi başına ayakta durmanı istiyorum. Böylece biz bu dünyadan göçmeden içimiz rahat etsin. Kendini dünyaya kapatma ki ileride yanında yürüyecek yoldaşlar bul. Bunlar içinde arkadaşlar, sevgililer veya iş ortamından kişiler olacak. Ama daima aklında ve kalbinde tut; biz hep arkandayız. Koşulsuz sevgimiz, elimizden gelen maddi desteğimizle birlikte.

Hayat bir deneyim. O yüzden kalk yerinden; "Dene".

Seni her şeyden çok seven
Baban

Biz çocuğumuzun hayatının mahvolmadığını anladık,
Sen annenle babanın sana ters davranmayacağını anladın;
mesele kendiliğinden çözülmüş oldu. Ha, dışarıda [redacted]
değiştirilmesi gereken kocaman bir dünya var;
Olsun, onu da değiştiriz...

6 Dışarıda değiştirilmesi gereken kocaman bir dünya var; olsun, onu da değiştiririz...

Atilla Dirim

Sevgili kızım Katrin,

Bu satırları yazarken sana ilk kez mektup yazdığımı fark ettim. Birbirimizden fiziki olarak uzak kaldığımız günler, haftalar, aylar da az değil ama artık mektubun yerini hızlı iletişim formları aldı. Telefon etmek, mesaj yazmak, görüntülü konuşmak mümkünken mektup yazmak pek de cazip gelmiyor belki de. Oysa ben gençken birbirimize mektup yazardık; hem yakın olduklarımıza hem de tanışmayı istediğimiz yeni insanlara... Benim de mektup arkadaşlarım vardı, kimisi başka ülkelerde yaşıyordu. Bunların adreslerini nereden bulurduk? Dergilerden mi acaba? Biliyorsun, o zamanlar internet yoktu, sen doğduğunda yeni yeni başlıyordu, hatta ilk cep telefonunu sen doğduğun zaman lazım olur diye almıştık.

Doğduğun zaman demişken, yanlış anlama, gözüme fena halde çirkin görünmüştün. Kıpkırmızı, buruş buruş, alnının tam ortasında, ağladığın zaman trafik lambası gibi kızaran "v" biçiminde bir zafer işareti... Bunun ne olduğunu anlayamamıştık ve acaba kalıcı mı diye endişelenmiştik. Meğer adına Türkçede "gül", Almancada "Storchenbiss" yani "leylek ısırığı" deniyormuş. Zamanla geçermiş. Geçti de ama yine de bazen belli belirsiz görüyor gibi oluyorum sanki. Asıl şunu diyecektim, o gün hayatımda ilk defa yeni doğmuş bir bebekle bu şekilde muhatap oluyordum. Bu bebek ne yapar, ne yer, ne içer, ne giyer, ne zaman uyur, uyanır, bunların hiç birini bilmiyordum ya da muğlak düşüncelerim vardı. Annen benden daha başarılıydı bu konuda. Neyse ki büyükler de yardım etti, seni büyütmenin altından iyi kötü kalkabildik diye düşünüyorum. Hiç de çirkin değilmişsin tabii ki.

Seni büyütmek yepyeni bir deneyimdi. Dedim ya, bunu nasıl yapacağımızı bilmiyordum, seni tanıya tanıya, birbirimizi tanıya tanıya yol almaya başlamıştık. Kreşe başlaman, sonra okula geçmen, hepsi hâlâ dün gibi gözümün önünde. Her sabah seni okula götürüyordum, yolda Ada'yı da alıyorduk. Hani "ilgili baba" derler ya, işte tam o pozisyondaydım. Okulun Yönetim Kurulu'na bile girmiştim. Hoş, sen de zahmetsiz bir çocuktun, başımıza

öyle kayda değer bir bela açtığını hatırlamıyorum, her şey yolundaydı, iyi de anlaşıyorduk.

İşte tam da bu yüzden üniversite okumak için gittiğin Almanya'dan telefonla beni arayıp trans kadın olarak açılmak için 18 yaşını doldurmanı beklemiş olmana hafiften bozulmuştum. Benim gibi ilgili babaya bu yapılır mıydı? Neden reşit olmayı beklemiştin ki? Yoksa sana yeteri kadar güven veremediğimiz miydik? Düşündükçe güven meselesinde yetersiz kaldığımı/z kararına vardım. Ne olursa olsun, ben de bu toplum içinde, erkek egemen fikirlerle büyümüş bir babaydım, istesem de istemesem de bir otorite figürüydüm. Sen açılana kadar bu konulara yeteri kadar kafa yormadığımı, bunlar hakkında yeterince konuşmadığımı/zı fark ettim. Keşke konuşsaydım ama keşke demek anlamsız.

Gerçi sen bana açıldığında duyduğum korkunun yanında bozulmak neydi ki? Hayatımda hiç bu kadar korkmamıştım; bir yandan sana "Önemli değil, önemli olan senin mutlu olman" demeye çalışıyor, öte yandan da "Bu çocuğun hali ne olacak, döverler mi, öldürürler mi, söverler mi, okula gidebilir mi, işe girebilir mi?" düşünceleri beynimde girdap gibi dolanıyordu. Bir de durumu annene anlatmak vardı tabii... Sana "kızım" demek, yeni adını, yani "Katrin"i kullanmak, bütün bunlara alışmak, etrafımıza açılmak... Bunlar bizi hiç zorlamadı mı? Ne yalan söyleyeyim, zorladı tabii. Ama işler kısa sürede düzeldi bence yahu! Biz çocuğumuzun hayatının mahvolmadığını anladık; sen annenle babanın sana ters davranmayacağını anladın; mesele kendiliğinden çözülmüş oldu. Ha, dışarıda değiştirilmesi gereken kocaman bir dünya var; olsun, onu da değiştiririz...

Senin açılmandan sonra bizim durumumuzda olan başka ebeveynler bulduğumuzu da biliyorsun. Bu bize çok iyi geldi açıkçası, ne de olsa endişe ve korkularımızı birbirimizden daha iyi kim anlayabilir ki? Ebeveynler dedim ama başta pek baba yoktu doğrusu; toplumsal cinsiyet normları gereği anneler çocuklarının yanında olmaya çalışıyor, babalar konuya mesafeli duruyordu. Zamanla bu da değişti; özellikle bizim derneği, "GALADER"i kurduktan ve düzenli toplantılara başladıktan sonra babaların sayısı giderek artmaya başladı. Buna çok memnunum doğrusu.

Sahi, sana bu mektubu neden yazdığımı söylememiştim, değil mi? Dernek olarak bir kitap yayınlayacağız, babaların çocuklarına ve çocukların babalarına yazdıkları mektuplardan oluşacak. Ben de bu mektubu bu nedenle yazıyorum sana; yoksa, dediğim gibi, bence bu çağda mektup ancak internet imkânı olmayan yerlere, yani cezaevlerine yazılıyor – iflah olmaz romantikler de vardır elbette. Annen de vaktiyle ben uzaktayken bana kırmızı kâğıt üzerine parfüm kokulu mektuplar yazardı; sırf o mektupları yeniden alabilmek için – cezaevine değil ama – uzaklara gidebilirim sanırım.

Velhasıl kelam, laf lafı açtı, mektubun fazla uzun olmayanı iyidir diyerek burada kesiyorum. Bu mektubu sana gerçekten yani fiziki olarak da göndereceğim, belki sen de bana cevap yazmak istersin. İşlerinde güçlerinde kolaylıklar diliyorum, Maira'ya selam söyle, yakında görüşmek dileğiyle...

Seni seven
Baban

Ben sana kızmadım yavrum, bu süreçlerde yanında olamadığım için kendime kızdım. Hem de çok kızdım.

7 Seni çok seviyorum oğlum
Mehmet Ali

Berfin kızım,

Yılın ilk karı yağıyordu sen dünyaya gelirken kızım; annen zor bir gebelik dönemi geçirmiş, doğum bir o kadar zor olmuştu. Ama güzel olmuştu, sen doğdun. Her iki aile için de ilk çocuktun, her aile bireyi ilk defa anneanne, babaanne, amca, dayı, teyze olmuştu. Herkes çok mutlu olmuştu, en çok da ben mutlu olmuştum kızım olduğu için. Hastanede bebek kaçırma olayları olduğu söylentisi olmuş; anneannen seni kaptığı gibi annenin odasına getirmişti. İçimde sana karşı oluşan sevgi tarif edilmez bir şeydi, çok güzel bir bebektin sen.

Bebeklik döneminde uyumlu ve sevimliydin. Hayatımızda onca sıkıntıya rağmen seninle zaman geçirmek çok keyifli bir durumdu. Anneannenin liderliğinde, babaannenin yardımıyla benden habersiz seni memeden kesme operasyonu yapıldığında büyük bir kriz çıkmıştı, gerçi bir yaşına da az kalmıştı.

Sen hızla büyüyordun, zaman akıp gidiyordu. Sana aldığımız oyuncaklar pek ilgini çekmiyordu genelde, zaten çok oyuncak istemezdin. Daha çok arabalardan hoşlanıyordun; bebekler bir köşede duruyordu. Daha sonraları lunaparka gittiğimizde yine en sevdiğin şey çarpışan otolardı. Önceleri beraber biniyorduk, sonraları tek başına artık ustalaşmıştın.

Okula başladığında, başarılı bir öğrenci oldun. Öğretmenlerin seni çok seviyordu; çok makul bir çocuktun. Hiçbir zaman seni yaramazlıklarınla uğraşmadık; hiçbir öğretmenin seni şikâyet etmedi; başka çocuklarla kavga etmedin, arkadaşlarınla iyi anlaştın. Ancak hep sessizdin, sanki her zaman bir şey düşünüyordun.

Ortaokul dönemin pek iyi değildi ama lisede çok keyifli bir gençtin. Üniversiteye gelince üç tercih yapmış, istediğin bölüme girmeyi başarmıştın. Bundan sonra okul senin her şeyin oldu, bir türlü mezun olmak istemedin.

Sen her zaman çok makul bir çocuk oldun; her zaman benim işimi kolaylaştırdın yavrum. Ben seninle büyüdüm, seni hep çok sevdim, hep gurur duydum ama sen artık çok mutlu değildin. Bu durumu görüyor ama bir şey yapamıyorduk. Seni tanıyan herkes seni takdir ediyor, çok değişik biri diyorlardı.

Zaman geçtikçe mutsuzlukların artmaya başlamıştı. Eğitim hayatın devam ediyor, çalışma hayatına bir türlü adım atmak istemiyordun. Annenle çatışmaların artmıştı, benimle de ara sıra geriliyordun. Sorunlarını konuşmaktan kaçınıyordun. Adeta içine kapanmıştın.

Bu durum epeyi devam etti. Ben bir baba olarak endişe ediyor ama pek de bir şey yapamıyordum. En yakın kız arkadaşınla sorun yaşadığını konuşuyorduk ama o arkadaşının sadece arkadaşın olmadığını nerden bilebilirdim? Hep farklıydın, değişiktin ama bu durumu nerden bilebilirdim?

Evet, yavrum, durumu açıkladığında sanki dünyam yıkıldı. Her şey kararardı, derin bir endişe üzüntü içimi kapladı. Ne diyeceğimi bilemiyordum. Sense bana "Baba istersen benimle görüşmeyebilirsin, saygı duyarım" diyordun. Sen bana durumunla ilgili bilgiler vermeye çalışırken ben seni hiç duymuyor gibiydim. Bir yandan sen anlatmaya devam ederken seninle yaşadığımız her şey gözümün önünden geçti gitti.

Evet, yavrum, sen benimle ilk defa konuşmuyordun bu durumu, zaten hep söylüyormuşsun, ama ben anlamıyormuşum.

Ben yine de seni anlamaya çalışırken "Senin tercihin" derken, sen, "Ne tercihi baba. Kim bu durumda olmak ister" diyordun.

Ben bir yandan senin için endişelenip üzülürken aslında kendime de üzülüyormuşum. Ben hiç bu durumları bilmiyormuşum...

Elbette LGBTİ+ denilince hoşgörülü bir bakışım vardı, biliyorsun ama bunların ötesinde bir durum varmış.

Bak yine bana bir şeyler öğrettin yavrum...

DEVRİM OĞLUM,

Canım, bu karmaşık duygular içinde hiçbir zaman seni sevmekten vazgeçmedim. Hani sormuştun ya, "Bana ne olsa beni sevmekten vazgeçersin baba?" diye...

Ben sana kızmadım yavrum, bu süreçlerde yanında olamadığım, seni anlayamadığım için kendime kızdım. Hem de çok kızdım.

Bu değişim sürecinde her zaman seninle olacağım oğlum.

Ben seninle yine gurur duyuyorum yavrum.

Seni çok seviyorum oğlum

PASAJ 2:
Babalara Mektuplar

Benim için ne kavga ettin,
ne de benimle kavga ettin.
Ben senin için yoktum belki ama
sen benim korktuğum erkektin.

8 Kendimi bildim bileli, senin erkeklik sınavından hep bütünlemeye kalmış gibi hissettim
Umut

Merhabalar baba,

Bu mektubu yazdıktan neredeyse bir ay sonra 49 yaşına gireceğim ve bu mektupta belki de 49 yıldır içimde bekleyen, hiç söze dökülmemiş ama konuşulmuş ya da konuşulduğunu düşündüklerim üzerine yazacağım. Umarım daha fazla geç olmadan konuşabiliriz. 49 yıldır konuşmayan, arada sırada birbirine bağıran, genellikle bakışlarla kavga eden, zulmeden, sitem eden, sonra barışan ya da barış demeyeyim de sulh eden bir ilişkide konuşmak ne kadar mümkün olursa artık, belki biz de işte öyle o kadar konuşuruz.

Kendimi bildim bileli, senin erkeklik sınavından hep bütünlemeye kalmış gibi hissettim. Sokak köpeklerinden korkarken de, ağaçlardan meyve indirirken de, gece karanlıkta sokakta yürümekten çekinirken de, sokak kavgalarından kaçarken de, futbol oynamazken de, kızlarla ip atlarken de... Doğrudan yöneltilmiş tek bir cümlen yokken, senden ve erkeklik sınavından korkmam gerektiğini öğrendim. Senin kadar "kötü bir erkek" olmamam gerekiyordu. Sokakta, evde, televizyonda, gazetede ne kadar "kötü" şey varsa bir yandan seninle hayatımızda vücut buluyordu. Annem iyilikleri, güzellikleri temsil ettiği kadar sen bütün kötülükleri temsil ediyordun. Oğlancılık, kumar, fazla solculuk, aileye fazla düşkünlük vs. Sen ne yapsan kötü yapıyordun, iyi yaptığın hiçbir şey yoktu; ama "kötü" ama "tam bir erkek"tin. Sevgini de nefretini de kaba kuvvetle gösterirdin. Sevdiğin biri için kavga ediyorsan onu seviyordun, sevmediğin biriyle kavga ediyorsan ondan nefret ediyordun. Benim için ne kavga ettin ne de benimle kavga ettin. Ben senin için yoktum belki ama sen benim korktuğum erkektin.

Arabalar, evler ve bebeklerle oynadığımda "Baban eve gelmeden oyuncaklarını topla" demeler başladı. Sonra "Baban eve gelmeden kızlarla oynamayı bırak"lar geldi. Ama baba sen hiçbir zaman eve benim kızlarla oynadığım saatlerde ya da evde oyuncak oynadığım saatlerde gelmezdin ki...

Sonra eşcinselliğimi fark etmenizle birlikte belki de fark etme değil de adını

koyduğunuzda ya da sizin tabirinizle "acı gerçekle" yüzleşmek zorunda kaldığınızda benimle yüzleşmekten hep kaçtınız. Konuşmama halleri böyle başladı sanki. Keşke "Oğlum sen gey misin", "Oğlum sen eşcinsel misin?", "Sen travesti mi olmak istiyorsun?", "Sen top musun?", "Sen ibne misin?" gibi bir soru sorsaydınız. O zaman bu mesele bu kadar ötelenmez ve konuşulmaz olmazdı. Ben de "suçu olmayan suçlu" gibi hissetmezdim.

Toplumsal normların dışında bir aile yaşantısı olan, kendini özgürlükçü, sol muhalif olarak nitelendiren ve bunu erdem sayan bir ailenin benim cinsel kimliğimle bir türlü hesaplaşamama hâli de sanırım bizim yaman çelişkimiz oldu. On üç yaşında başlayan bu sessizlik 20'li yaşlarda Güvenpark'ta gasp edilmemi annemle ve seninle paylaşmamla bozuldu bir süreliğine. "Ben Güvenpark'ta gasp edildim" dedim, "Oraya ibneler gidiyor senin ne işin var?" diye karşılık verdin. Annem, "Çocuk gasp edilmiş sen neden bahsediyorsun?" dedi. Sanırım ailecek konuştuğumuz tek an buydu. Sonrası yeniden sessizlik.

Yaşım ilerledikçe aslında konuşulmayanın tek başına benim cinsel kimliğim olmadığını da fark ettim. Örneğin mahkemelerde boşanma nedeni olan "şiddetli geçimsizliğin" egemen olduğu bir ilişki içerisindeydik. Şiddet, bağırışlar ve öfke patlamaları sırasında söylenen ağır hakaretler ve acı gerçekler dışında hiçbir şeyi konuşmayan bir aileydik biz. Doğal olarak hiçbir konuda hiçbir şey konuşmayan, güç dengeleri üzerinden hakimiyet kuran ve o meselede annem güçlü çıkarsa annemin, babam güçlü çıkarsa babamın isteği yönünde ilerleyen ama dışarıya "solcu ve özgürlükçü" bir aile resmi veren bir ailede hiçbir şey konuşmuyorduk ki zaten.

Gene böyle bir kavga dolu gecede sanırım ben 7 yaşındaydım, annem senin şiddetinden kaçıp komşunun kömürlüğünde sabahladığı bir gecede sen "Korkuyorsanız benimle uyuyabilirsiniz" demişsin. Ben de "Senden korkuyoruz, neden senle uyuyacağız?" demişim. Sonrasında 13- 14 yaşlarında abimi ve annemi dövdüğün bir gün sana bıçak çekmiştim. Bıçağı çekerken de korkuyordum, çektikten önce de sonrasında da ama gene de çekmiştim. Sonra sen üzerime yürüyüp yaralanmıştın, sonra korkup kaçmıştım. O gece sana bıçak çekmekten korktuğum kadar sana bıçak çekerken korkumu hissetmenden de korkmuştum. Ama sanırım korkunun ecele faydası yok meselesi zihnimde bu iki anıyla anlam kazanıyor. Benim korkarak sana karşı attığım her adım

erkeklik hanemde artıya dönüştü. Bu arada benim sınıfta kalmayı göze aldığım bir sınavda senin artılarının da bir anlamı yoktu benim için.

Bundan birkaç sene önce abimin ortaokul günlüğünü karıştırırken gördüm, abim, "Umut gelmeden önce her şey daha güzeldi. Babam onu sevmiyor, o yüzden dövmüyor" yazmış... Evet tam da benim cinsel yönelimimi öğrendiğiniz dönem, beni görmezden gelmenin aile politikasına dönüştüğünü gözler önüne seren bir cümle. Görmezden geldiğin için sevginden de şiddetinden de yoksun kaldım.

Aile içerisinde babaya yüklenen anlam ve değer sana yüklenmediği için, senin de bir baba olarak herhangi bir performans sergilemek gibi derdin olmadığı için sanki evdeki en büyük, en haylaz çocuk sendin. Senden ve abimden sonra bana ise "makul" ve "makbul" olmak düşüyordu ve ben de uzunca bir süre bu makul ve makbul çocuğu oynadım. Annem de senin var olma yokluğunu hissettirmemek için daha kontrolcü ve daha fazla ebeveyn gibi davrandı ve aile olarak zaten hep yorgun, hep bıkkın ve hep üzgündük. Daha fazla herhangi bir konuda kafa yormaya, konuşmaya gerek yoktu. Zaten ne düşünülmesi gerekiyorsa annem düşünürdü ve bize söylerdi, biz de uyardık. "O her şeye rağmen sizin babanız" dediğinde akan sular dururdu. "Babanıza benzemeyin, o kadar kötü olmayın" dediğinde konu kapanırdı.

Üvey anneyle ve geniş bir ailede büyüdüğün için sevgi görmediğin ve görmediğin sevgiyi de bize gösteremediğin hep söylendi. "Babası baba gibi değildi, babasından görmediğini size gösteremez" en güçlü bahane idi. Sen hiç kullanmadın ama senin gıyabında hep duyduk bu bahaneyi ve mazur gördük seni. Sonraları annem bu bahanelerden yorulduğunda "biz olmasaydık, evli kalmak zorunda olmayacağını", "biz babasız büyümeyelim" diye sana katlandığını söyler oldu ve senin bütün zorbalıklarının ve şiddetinin birincil sorumlusu olduk. Hem nedeni hem sonucu olduk bütün ailenin bütün mutsuzluğunun.

Sonrasında annem hastalandı ve sen anneme çok güzel bakım verdin. Annem de sanki seninle geçirdiği bütün kötü günlerin acısını senden çıkarttı. Sonrasında fark ettim aslında siz arızalarınızla birbirinizi tamamlıyorsunuz ve aile dediğiniz şey benim filmlerde gördüğüm özendiğim şeyle aynı şey değil.

Gerçek olan sizsiniz.

Bu satırları yazdıktan sonra kendi geçmişime de haksızlık ediyormuş gibi hissediyorum. Hiç iyi bir şey yoktu diye düşünüyorum. Vardı aslında. Sıradan bir sürü babanın dert ettiği gereksiz saygı beklentilerin yoktu mesela. Veyahut parayla ilgili bir sıkıntın hiç olmadı. İstediğim her kitabı alabildim. Neden okuduğumu, ne kadar okuduğumu dert etmedin. Veyahut üniversite okumak isteyip istememem senin umurunda olmadı. Herhangi bir baba figürü ile mesele olabilecek bir sürü şeyin senin hiç umurunda olmamasının sağladığı bir sürü özgürlüğü yaşadım. Bir yandan da dışarıdaki imajın küçük ibne Umut'u hep korudu. Kimse senin oğluna laf atma cesareti gösteremedi. Senin homofobin benimle gerçek bir ilişki kurmana engel oldu ama aynı zamanda senin o erkekliğin beni homofobik zorbalıklardan hep korudu.

Sonra bir gün senin "oğlancı" olduğunu duydum abimden. Abim şok olmuştu. Aslında ben hep seziyordum, çünkü yanındaki arkadaşların ya da gençlerin bir kısmı hep hoşuma gitmişti ve onlara gösterdiğin ilgiden de dönem dönem rahatsız olmuşluğum vardı. Abim ikimiz adına seninle bütün ilişkiyi kestiğini söyleyip seni cezalandırmaya çalıştı. Bu çok içime sinmedi ama içime sinmeyen diğer bütün meseleleri konuşamadığımız gibi bunu da nasıl konuşacağımızı bilemedim ama bir şekilde senin yanına geldim, seninle iki gün geçirdim. Senin bana göstermediğin özeni sana gösterdiğimi varsayarak ayrıldım yanından. Seni sevdiğimi söyledim ilk kez.

Son birkaç senedir terapi desteği alıyorum. Terapi desteği ile kendimi daha iyi ifade ettiğim bir süreci de yeniden inşa etmeye çalışıyorum ve son bir iki senedir seninle konuşmayan ama anlaştığını bilen bir yerden daha az konuşarak daha iyi iletişim kurduğumuzu düşünüyorum. "Baban kızar"lara, "baban görmesin"lere kanmıyorum artık. Kızarsa kendisi kızsın, kendisi bunu bana ifade etsin diyorum çünkü ben seninle öyle yapmaya çalışıyorum.

Son on senedir senin evine tatile geliyoruz baba, iki ayrı sevgilimle ve lubunya ev arkadaşlarımla birlikte ama halen benim lubunyalığım üzerine konuşmuyoruz. Artık konuşmak gibi bir derdim de yok ama gene de bil istedim: Ben lubunyayım baba. Travesti de olabilirim kim bilir?

Sen ve ben... Çok tuhaf değil mi baba?
Birbirimize benzemediğimiz düşündüğümüz
yıllar içerisinde aslında ne kadar da
birbirimize benziyormuşuz.

9 Senin o eksik hikâyeni de tamamlayacağım
Erol

Babişkom,

Sana böyle seslenmeyeli yıllar oldu. Sana böyle seslenmediğim halde, sen telefonu bana "efendim babişkom" diyerek açmayalı yıllar oldu. Sesini duymayalı yıllar oldu. Yanaklarımdan üç kez öpmeyeli yıllar oldu. Sıkı sıkı sarılmayalı yıllar oldu. "Babişkom uyku tutmadı, bir şeyler anlat da, uykum gelsin" demeyeli yıllar oldu. "Eşşeoğlueşşek" diye bağırışını duymayalı bana, yıllar oldu. "Baba kendine niye küfrediyorsun?" diye gülerek tartışmayalı ve senin gülerek küfretmeni duymayalı yıllar oldu. Sensiz çok uzun zaman oldu.

Seninle konuşmayalı dört yıl oldu.

Bu dört yıl içerisinde seni tek bir kez rüyamda gördüm.

Ablamın evindeydik; sen her zamanki gibi baş köşeye geçmiş, kendinden bir o kadar emin bir o kadar da "Çocuklara fazlalık olmuyorumdur umarım" düşüncenle oturuyordun. Ev fazlasıyla aydınlıktı. Senin işçi sınıfının güneş altında kalmaktan gelen kömür karası tenin bile o aydınlığın içinde parlıyordu. Seni duymayalı, görmeyeli bir yıldan fazla olmuştu artık. Tekrar gördüğüm için yaşadığım mutluluğu hatırlıyorum. Dizinin dibine oturup yine bıt bıt konuşmaya başlamıştım. Sanki gecenin yarısı balkonda dizi izlerken yanıma gelmişsin de "Anlat" demişsin gibi konuşuyordum. Sustun, beni dinledin, sonra bana sarıldın. O çocukluğumdaki sarılman gibiydi, son görüşmemizden bir önceki sarılman gibiydi. Kavga etmeden önceki son sarılmamız gibiydi. Sarıldın, sonra durdun, yüzüme baktın ve dedin ki: "Seninle gurur duyuyorum, aferin sana." Bunu duymak nasıl huzurlu hissettirdi anlatamam. Ben o gece uykumdan gözyaşlarımla uyandım. Başta bunu kendime saklamak istedim, sanki anlatırsam artık benim olmaz diye korktum. Sonra da dayanamadım, "Babam benimle gurur duyduğunu söyledi" diye herkese anlattım. Evet, rüyaydı ama benim için gerçekti.

Çünkü seninle konuşmayı kesmeden kısa bir süre önce mezun olmuştum. Benden çok umudun yoktu. Senin ideal erkek evlat mantığına uymuyordum.

Aslında sana benziyordum, gururluydum ama gözünde de bir o kadar narindim. "Bu oğlandan bir şey olur mu bilmem, abisi gibi değil, bir şekilde ayaklarının üstünde durmakta zorlanır" demiştin arkadaşına. Sen de benim farklı olduğumun farkındaydın. Farklı olduğumu her zaman "Abisi gibi değil" diyerek dile getiriyordun. Sen de hissediyor ama söyleyemiyordun. Küçük oğluna bunu nasıl yedirebilirdin ki, sen de haklısın.

Farklı olduğumu hep biliyorduk. Sen de ben de annem de ablam da abim de... Sen iyi özelliklerimi üstüne almak için "Bana çektin/Ben yetiştirdim tabii" derdin ama sen de bilirdin. Annemin oğluydum ben ve annem yetiştirdi diye böyle farklı olduğumu düşünürdün. Abim senin aslan oğlundu, ben de senin akıllı oğlundum. Abimden sonra sakinliği gördüğün, çalışkanlığı gördüğün oğlundum. O yüzden ağzını açmazdın genelde. Annemle ablam beni kenarda köşede sıkıştırıp yedi yaşında farklı olduğumu hissettirdiklerinde, sen ağzını açmamış ve görmemiştin. Beni yetiştirmek evin kadınlarına kalmıştı. Ben senin başarısıyla gurur duyacağın oğlundum ama aslan oğlun değildim.

Şu an sana bunları yazarken bile söylemekten çekiniyorum. Neden aslan oğlun değildim biliyor musun? Neden senin gibi yalnız büyümüş birinin gururuna ve hırsına sahiptim biliyor musun? Neden hep yalnız hissediyordum biliyor musun? Neden kavga etmez, sadece tartışırdım biliyor musun? Çünkü her ne kadar sevgi ve destekle büyüsem de bunun bir gün ellerimden kayıp gideceğine inanıyordum. Çünkü senelerce bunun bir gün biteceğine inandım. Çünkü senelerce insanların doğrularına karşılık kendi doğrumu yaratmak için inat ettim. Çünkü senin akıllı oğlunun hırsı, yalnızlık korkusu, sana benzeyen o gururu gay olmasından geliyordu.

Senin akıllı oğlun; senin de hissettiğin, senin de fark ettiğin gibi farklıydı. O farklılık da işte aslan oğlun gibi sevmemesinden geliyordu. Aslan oğlun bir yerlere kolayca uyum sağlarken ben yapamıyordum. Sebebi de buydu, sebebi benim senin bana küfrettiğin gibi bir "ibne" olmamdan geçiyordu.

Şimdi bunu okurken bir anda annemi suçlamaya başlamışsındır. "İşte o kadın seni böyle yaptı. İşte seni biraz ılık yetiştirdik. Sert olsaydık böyle olmazdın" demeye başlamışsındır. Annemi sakın suçlama. Suçlanacak kimse yok. Bu arada huyun bu, biliyorum. Sen suçlamayı seversin. Kendinde hatayı aramak

en son aşamadır ama kendinde de hata arama. Burada suçlu kimse yok. Tam tersine burada senin akıllı, sessiz ama bir o kadar da lafı gediğine koyan, çalışkan, hırslı ve gurur duyduğun bu oğlunun başarısı tam da ibne olmasından geliyor.

İbne olmaktan artık gurur duyuyorum baba.

Senin bana gurur duyduğunu söylediğin rüyamda evime yeni taşınmış, işimde bir seneyi doldurmuştum. Senin benim için hayal kurduğun hayatı yaşamaya başlamıştım. Buraya da gelmemin en büyük sebebi ibne kimliğimin hırsıydı. Onun verdiği mücadele gücü, seninkine çok benziyordu.

Sen, iki ebeveynin istenmeyen bir çocuğu olarak büyümüştün. Yetimliği çok erken yaşta tatmış ve hayat mücadelene erken başlamıştın. Ben de işte senin gibi reddedersiniz diye hazırlıklı yaşıyordum bu hayatı. Sürekli her adımımda korkuyor, önden mücadele veriyordum. Bu sebepledir ki; benliğimi bulmam çok uzun zaman aldı.

Ankara'ya gelmek, üniversite kazanmak, dostlar edinmek, dostlarıma açılıp onların sevgisini kucaklamak, âşık olmak ve birinin aşkını hissetmek benliğimi bulmama yardımcı oldu. Bu aşamaların hepsinde sana veya anneme benzemekten çok korktum. Sizden farklı bir hikâyeydim ancak benliğimi oluşturan iki ana karakterdiniz nihayetinde. En çok da sana benzemekten korktum.

"Anamın oğluyum" dediğimi biliyordun. Ama aslında ben bir o kadar da senin oğlundum. İnadımı ve gururumu senden almıştım.

Seni kaybettikten sonra da bana gidişinle bile bir şeyler öğrettin.

İlk öğrettiğin şey kaybetme duygusuydu. Ben kaybetmeyi bildiğimi düşünüyordum; ta ki o hastane morgunun kapısının önünde beklerken ciğerlerimin nefes alamadığı, gözlerimin ağlamaktan şişmeye başladığı dakikaya kadar. Kaybetmek neymiş meğer, o an öğrendim.

İkinci öğrettiğin şey de kaybı kabullenmek oldu. Birini kaybedebilirdim.

Hayat, birilerini kazanmak ve kaybetmekle geçecekti. Kaybetmeyi kabul edip kucaklayıp hayata devam etmeyi öğrendim. Kaybetmek, hayatın gerçekliğiydi.

Üçüncü öğrettiğin şey de bir bütün olarak hatırlamaktı. Seni başta çok iyi hatırladım, sonra çok kötü hatırladım, şimdi ise insan olduğunu hatırlıyorum. Seni baba olarak, yüce bir varlık olarak görüyordum ancak sen de bir insandın. İyisiyle ve kötüsüyle hayatımda olan bir insandın. Seni hatırlarken iyini de kötünü de hatırlamalıydım. Bana bir şeyleri hatırlarken bir bütün olarak, iyisiyle ve kötüsüyle hatırlamam gerektiğini gösterdin.

Dördüncü öğrettiğin şey de ayaklarımın üstünde durmaktı. Evet, ben ayaklarımın üstünde durmayı biliyordum ama gidişin en büyük destek mekanizmamı kaybetmek anlamına geldi. Ben insanlara güvenebilirdim ama bir noktada yalnızdım. Aslında bana doğduğum andan beri bunu öğretmeye çalışıyordun ancak son dakika gidişinle bunu öğretmiş oldun.

Beşinci öğrettiğin şey de inadın yalnızlaştırdığıydı. İnat etmemeliydim. Senin oğlun olduğum inadımdan belliydi. İnadım, sen gitmeden önce seninle iletişimimi kesmeme sebep oldu. İnadın, senin gitmeden önce benimle iletişimini kesmene sebep oldu. İnadımız bizi hep yalnızlaştırdı. Sen bunu öğrenmeden gittin ancak ben bunu da senin sayende öğrendim.

Bu öğretilerini yıllar içerisinde içselleştirdim. Ve bu sene, bu öğretileri tekrar kullanmak zorunda kaldım.

Bir erkeğe âşıktım.

Sen ölmeden önce son görüşmemizde de o adama âşıktım. Sen öldüğünde de o adama âşıktım. Senden sonra da âşık olmaya devam ettim. Ve bu dört senenin sonunda bu aşk bitmek zorunda kaldı. Ben yıllar sonra yine bir kayıp yaşadım. Bu sefer hazırlıklıydım. Sen bana kaybın ne olduğunu ve kaybı nasıl kabulleneceğimi öğretmiştin. Bu sefer kaybı kucaklamak kolay oldu. Öğrettiklerin işime yaradı. Hem severken yaradı hem de bırakırken yaradı.

Bir erkeğe âşık olmam kulağına tuhaf geliyor mu? Eminim ki geliyordur.

Ablamın bile kulağına tuhaf geldi.

Ablamla da kavga etmiştin ölmeden önce, hatırlıyor musun? Tek sebebi de ablamın beni savunmasıydı. Yıllar geçti ama ablamın beni savunması değişmedi. Dediğin kadar varmış baba, babişkom... Ablam gerçekten benim annem sayılırmış. Öyle bir kucakladı ki beni, anlatamam.

Şimdi bilmiş bilmiş "Ablan tabii, eşşeoğlueşşek, o kucaklamayacak da kim kucaklayacak?" dediğine eminim. Haklısın, o kucaklamayacak da kim kucaklayacak? Kızın her zamanki gibi sevgi doluluğuyla kabul etti beni. Ben beni kabul etmez diye beklerken kabul etti. "Ben her zaman yanındayım" dedi. Senden de bu cümleyi duymayı o kadar isterdim ki. Senin de "Oğlum benim, ben buradayım, merak etme, yalnız değilsin" dediğini duymak isterdim. Geç kaldım ve sana bunları söyleyemedim.

Sana; seni ne kadar sevdiğimi, senin emeğinin karşılığını vermeye çalıştığımı, eşcinsel olduğumu, farklı olsam da bu hayatta kalabildiğimi söyleyemedim. Neyse, dur bak, en önemli öğretiyi unuttum. Bana çok değerli bir şey daha öğrettin. Her an bu hayatın bitebileceğini öğrettin. Bu sebeple hayatı yaşamam gerektiğini öğrettin bana. Sen ölünce bana en çok "Nasıl bir hayat yaşadı?" diye sordular. "Canı nasıl istediyse öyle yaşadı" dedim.

Hayat her an bitebilirdi, aslında her şey her an bitebilirdi. Sen bu bitme korkusuna inat, yaşamayı öğrettin.

Sen aslında gitmeden bana yaşamayı öğretmiştin. Hatırlıyor musun, hastaneden yeni çıkmıştın. Ameliyat yaraların daha yeni iyileşiyordu. Herkes "Ölür bu adam, yarına çıkmaz" demişti. Sen o ameliyattan çıkıp üstüne yaşadın. Dönüp "Ben daha ölmedim, ölmeyi de planlamıyorum" demiştin. Nazım'ın "Yaşamaya Dair" şiirindeki gibiydin.

"Yani, öylesine ciddiye alacaksın ki yaşamayı,
Yetmişinde bile, mesela, zeytin dikeceksin,
Hem de öyle çocuklara falan kalır diye değil,
Ölmekten korktuğun halde ölüme inanmadığın için..."

Bu dizeler gözümün önünde canlanmıştı. Ölmekten korkuyordun, hastanede tüm süreçlerde yanındaydım, korktuğunu görmüştüm, biliyordum. En çok da beni böyle bırakıp gitmekten korkuyordun. Ama bir o kadar da yaşamayı seviyordun. O yüzden ölüme inanmadın.

Ben birçok kez ölmeyi düşündüm. Birçok kez yaşamak çok ağır geldi. Birçok kez bırakıp gitmenin kolaylığı zihnime üşüştü. Sen o hastaneden çıkıp ölüme inanmadığın gün ve sonrasında inat edip yaşadığın için, yaşamak bana da daha cazip geldi. Ne olursa olsun yaşamak, hayatı ciddiye alarak yaşamak...

Şimdi yine zor dönemlerden geçiyoruz. Sen olsan eminim ki siyasi sövgülerini yapar, sonra biraz Ecevit'i överdin. İşte bu dönemde her şey bu kadar ağırken, aslında bu ülkede bu ortamda olmak hep ağırken ben yaşama sıkı sıkı tutunuyorum. Sen hep bu zorluğu ve ağırlığı bilerek büyüdün. Eşcinsel oğlun da seni en çok anlayan evladın oldu. O yükü, o ağırlığı en çok hissederek büyüyen evladın oldu.

Ve sen bu oğluna çok önemli bir şeyi öğrettin: yaşamayı...

Yaşamak, seni hatırlamak gibi aslında, bir bütün. Yaşamak; iyisiyle ve kötüsüyle yaşamak. Hayat bundan oluşuyor; iyisi ve kötüsü...

Sen bunu hissederek büyüdün.

Seni anlamam için bu kadar zamanın geçmesinin gerekmesi beni üzüyor. Seni insan olarak kabul etmem için bu kadar zamanın geçmesinin gerekmesi beni üzüyor. Seni kabullenmem için bu kadar zamanın geçmesi beni üzüyor. Ama bunu bilmek içimi de rahatlatıyor. Çünkü senin de beni kabulleneceğini hissediyorum.

Kabullenmek... ne ağır ve iğrenç bir kelime aslında. Sanki muhtaçlık belirtisi gibi ancak bize öğretilen de bu değil miydi? Hep birine bir şekilde muhtaç olmak.

Sen ve ben, muhtaç değiliz diye inat etsek de biliyoruz ki ilgiye ve kabullenilmeye aç iki kişiyiz.

Sen ve ben... Çok tuhaf değil mi baba? Birbirimize benzemediğimizi düşündüğümüz yıllar içerisinde aslında ne kadar da birbirimize benziyormuşuz. Dedim ya ben; annem ve senden farklıyım. Ben bambaşka bir hikâyeyim. Ancak ben farkındayım, sizin yarım kalmış hikâyelerinizin de devamıyım. Bu yüzden annemin hırsı ve eksik bırakılan hayallerini yaşatacağım. Senin de güvensizliğini yıkacak, kendime güvenli bir ortam yaratacağım. Senin o eksik hikâyeni de tamamlayacağım.

Sevgiler,
oğlun Erol

Ben dönerken,
Sen ölürken,
Bir direniş inşa etmeye çalışırken—
Bir abluka, bir hüzün, biraz da arkadaşlık.

10 6.Durak
Ecmel Deniz Doğan

Bu kitap için babalara mektup yazmam istendiğinde, bir mektubun konuşulmamış şeyleri doğrudan dile getirmesi gerektiğini düşündüm. Tam da bu yüzden zorlandım; çünkü benim babamla ilişkim, söylenmeyenler üzerine kuruluydu. Hayattayken ona açılmadım. Ölümünden sonra da bunu nasıl yazıya dökeceğimi bilemedim. Mektup yazmak, hâlâ karşılıklı bir ilişki varmış gibi davranmayı gerektiriyordu; bense tam da bu ihtimalle başa çıkamıyorum.

Hayatının son yılında aynı evde yaşadık. O hastaydı, ben dönmeye çalışıyordum. Hem onunla yeni bir ilişki kurmanın hem de kendimi anlatmanın yollarını arıyordum. Günler "Belki bugün sorar", "Belki bugün konuşuruz" düşüncesiyle geçiyordu. Konuşulmayan her şey, ertelenmiş bir ihtimal olarak aramızda duruyordu.

Babam öldüğünde, ölüm tarihi Eskişehir'deki ikinci Onur Yürüyüşü gününe denk geldi. Uzun süre bunun üzerine düşünmedim. Yas tutamadım. Bu çakışmayı anlamlandırmaya çalışmak bile bana yanlış geliyordu. Doğum tarihini ise daha sonra, ölüm ilanını düzenlerken öğrendim. 17 Mayıs'tı — Uluslararası Homofobi Karşıtı Gün. Bu bilgi, geriye dönük bir sarsıntı yarattı. Açılmadığım bir babayla, hayatımı belirleyen mücadele arasındaki sınırlar yer değiştirdi. Atanmış aileyle kurduğum mesafe, politik aidiyetlerimle birbirine karıştı. Bu karışma beni uzun süre rahatsız etti; susmayı seçtim.

Mektup yazmak yerine bu şiiri paylaşmamın nedeni de, doğum ve ölüm tarihlerinin bende yarattığı bu karışıklığı üzerimden atma ihtiyacıyla ve bazı şeylerin doğrudan söylenemiyor oluşuyla ilgili. Bazı ilişkiler, düz bir anlatıyı kaldırmıyor. Bu şiir, bir mektubun yerine geçsin diye yazılmadı; ama benim için yazılabilecek tek form buydu.

Şiir; açılmadan kalan ilişkimizle tutulamayan bir yasın; kişisel olanla politik olanın iç içe geçtiği bir durakta ortaya çıktı. Yıllar sonra açılmak daha kolay. Aileye, kendime, başkalarına. Açılmanın yalnızca bir hak değil, bazen geç kalmış bir ilişkiye verilen ikinci bir şans olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum. Bu yüzden bu şiiri hem babamla hem de bu kitabın okurlarıyla paylaşmak istedim.

6. DURAK

Ben dönerken,
Sen ölürken,
Bir direniş inşa etmeye çalışırken—
Bir abluka, bir hüzün, biraz da arkadaşlık.

Sen ölürken, ben kaçarken,
Yıllardan sadece inkâr.

Sana ulaşmaya çabalarken…
Ben, hastanede bir polis otosunda,
Biraz gözyaşı, çokça öfke—
Tüm öfkem faşist devlete,
Oysa tüm hüznümün, ayrılığımın, patriyarkanın faturasını sana kesmişken,
Karşımda polis dururken…

Bağır bağırabildiğin kadar, lubunya!
Ayrılığın faturası bugün sana değil, baba.
Sirenler ne lubunyalara
Ne de sana çalıyor.

Ben polise direnirken,
Sen beni mezarda bulurken,
Ben polis karşısındayken—sen beni beklerken,
Sen yine bağır, ben yine bağırayım.
Çekil artık: kendim olayım.
Bağırışım buluşsun direnişle.
Çekil artık, yas tutayım.
Ben polis karşısındayken, sen beni artık bekleme.

Bir dilim kek, bir kadeh şarap…
Tüm öfkem, kadehteki şarapta.

Sen ölürken döndüm ben.
Dönmeyeyim ben!
Bir çıplaklık gecede—
Bile isteye mi unuttum?
Kelimelerin anlamı
Zihnimde mi hâlâ?
Direnişin anlamı bir anda ölüme çevrilmişken,
Sokaklar, caddeler yine de beni bekler.

Dünde kalanımla ben susuyorken,
Sen ölürken—
Direnişi değil seni hatırlıyorum.
Artık gitme zamanı gelsin,
Karışmasın aklım.
Kendime döneyim ve sen git ardımdan.

Biraz sakallarım,
Biraz aynaya yansıyanım,
Biraz da senin hüznün…
Ben kimi suçlayayım?

Bir dilim havuçlu kek,
Bir kadeh şarap istediğin,
Birbirimizi sevemeden,
Sen giderken—
Karşımda polis, bekçi, devlet…
Biraz da slogan işte.

Yatağın altından trans onuru çıkarken,
Şimdi seni taşıyorlar.
Oysa aklım çocukluğumda
Ve ben dönüyorum.

Mezarın kapansın.
Ben döneyim.
Ve böylece:
Hastalık ve kargaşa bitecek.
Bir huy olarak öleceksin!

Ben kendimde değilim, baba.
Bırak beni gideyim.
Döneyim—artık görmeyeyim seni mezarda.
Zihnimde kalmasın öfken,
Kalmasın suçluluğun ve mahcupluğun.
Bir yürüyüş şanlasın beni.
Kalayım orada.

Yıprandık yaşayanlarla.
Affedeceğiz birbirimizi—bir huy olarak.
Ve yetsin artık!
Üç yıl ardımızda kalırken,
Bırak kelimeler şanlasın.
Direniş başlasın.

"Anlayamaz," dediler. "Anlatamayız," dediler.
Oysa ben, içimde bir yerlerde,
aslında beni en iyi anlayacak kişinin sen
olacağına inanıyordum.

11 **Babam benim...**
Esmeray

Çocukluk ve gençlik yıllarımda aramızda kısa süreli ayrılıklar olurdu. Ama ben, bir gün mutlaka geri döneceğini bildiğim için sana hiç mektup yazmadım. On yedi yaşında evden tamamen ayrılmaya karar verdiğimde ise kafamda en çok netleşen şey seni bir daha göremeyecek olmamdı. Aslında o gün benim için en ağır olan şey, sen hayattayken senin yasını tutmaktı.

Her gece başımı yastığa koyduğumda mutlaka rüyama girerdin. Saçımı okşayarak hiç sevmezdin ama o kocaman kalbinle ve sıcaklığınla sevgini öyle belli ederdin ki... Kendimi hep senin kucağında hissederdim. Öyle koruyucu bir yanın vardı ki; çalıştığın, ürettiğin her şeyle bütün çocuklarını yoksulluğa ve sefalete karşı inanılmaz bir şekilde korudun. Öyle ki yıllar sonra emekli maaşın karşıma çıktı. Her maaşımı aldığımda, o parayı elime her alışımda senin kokunu ve emeğini hatırlıyorum. Dünyanın bütün paralarını verseler bana, senin o azıcık maaşın kadar kıymetli olamaz babacığım.

Biliyorum, sen ölene kadar beni oğlun diye sevdin; ama öyle değildim. Keşke imkân olsaydı da gözlerine bakarak "Babacığım, ben senin oğlun değilim," diyebilseydim. O kadar hassas bir tarafın vardı ki büyük aile ve komşular, benim trans bir kadın olduğumu duymaman için çaba sarf ettiler. "Anlayamaz," dediler. "Anlatamayız," dediler. Oysa ben, içimde bir yerlerde, aslında beni en iyi anlayacak kişinin sen olacağına inanıyordum. Çünkü çocukluğumdaki o dışlanmışlığı annemden bile gördüm, ama senden hiç görmedim. Kadın elbisesi giydiğimde bile tek bir kelime söylemedin. Bütün bunları düşündüğümde belki de herkesin düşündüğü gibi bir baba değildin; belki de daha fazlasıydın... Bu kimliğimle de beni kucaklayacaktın.

Köyde herkes babasına "baba" ya da başka bir hitap kullanırdı, asla babalarını ismiyle çağırmazlardı. Ama biz, kardeşlerimle birlikte seni hep isminle çağırırdık. Adın Hüseyin'di; ama biz sana Kürtçe "Hüse" derdik. Çünkü daha içten ve samimi gelirdi. "Baba" demek araya sanki bir mesafe ve resmiyet koyuyordu.

Zor zamanlarımda seni hep yanımda hissediyorum. En son geçirdiğim o

ağır kalp ameliyatında, anesteziden gözlerim kapanırken gelip başımı sen okşadın babacığım. Fiziksel olarak aramızdan ayrıldığın o ilk gün, ben hiç ağlamadım... Çünkü evden ayrıldığım gün, senin yasını çoktan tutmuş, ağıdını yakmıştım.

Şu an bu mektubu yazarken bile kucağına oturup sana sarılmak istiyorum ama kelimeler boğazıma düğümleniyor. Sana hiç mektup yazmamıştım... Ta ki bir arkadaşım arayıp "Biz babamıza mektup yazıyoruz, sen de yazmak ister misin?" diyene kadar.

Biliyorum, bir yerlerde beni görüyorsun. Mutlaka bir gün kavuşacağız.
Ellerinden ve yanaklarından öpüyorum.

Sonra o gün gittin ve aylarca gelmedin.
Ben bekledim, biliyor musun? Her cumartesi ve pazar
sabahı ziyaretçi saatleri arasında seni bekledim.
Yaz kışa döndü, yine de bekledim. Tekrar yaz
geldiğinde hâlâ seni bekliyordum.

12 Ben bekledim, biliyor musun?
İbrahim

Merhaba baba,

Baba kelimesi benim ağzıma oturmuyor pek, malum yıllarca kullanmadım. Seninle tanıştığım gün de sana isminle hitap etmiştim de sana baba demem konusunda öğretmenlerim ısrarcı olmuştu. Yedi kat yabancıydın bana oysa. Sana soru sormamı, bir şeyler konuşmamızı bekliyorlardı. Ben de sana "Beni neden bıraktınız?" diye sordum, hatırlarsan. "Şartlar öyle gerektirdi," deyip geçiştirmiştin beni.

Sonra beni senin yanına katık edip parka yolladılar. Sen bundan rahatsız olmuştun o sırada ama o yaşımda bunu fark etmedim. Beni sevmen için sana okuldaki, yuvadaki başarılarımı anlattım ama duymadın beni. Hep "iyi" deyip durdun.

Sonra beni yuvaya bırakırken hafta sonları seni görebileceğimi söylediler. "Her hafta geleceğim, söz veriyorum" dedin ama gelmedin. İki ay boyunca her hafta sonu seni bekledim. Sen gör diye resimler yaptım, yazılar yazdım. Oku, gör, beni takdir et, beni sev istedim. Ama gelmedin.

Sonra ben beklemekten vazgeçmek üzereyken geldin. Yuvadakilerle konuştuğunu, beni yanına alabileceğini, sende kalabileceğimi, yeniden aile olabileceğimizi söyledin. Artık benim de bir ailem olacaktı. Bayramlarda, hafta sonları, yarıyıl ve yaz tatillerinde diğer çocukları anne babaları alırken onları camdan izlemeyeceğim, "Neden beni kimse almıyor?" diye ağlamayacağım diye seviniyordum.

Sonra o gün gittin ve aylarca gelmedin. Ben bekledim, biliyor musun? Her cumartesi ve pazar sabahı ziyaretçi saatleri arasında seni bekledim. Yaz kışa döndü, yine de bekledim. Tekrar yaz geldiğinde hâlâ seni bekliyordum.

Sonra bir gün o telefon geldi. Sen konuşmaya tenezzül etmediğin için eşin Dilek Ablayla konuşturttun beni. Artık Ankara'da değilmişsiniz, beni görmeye gelmeniz çok zormuş ve bana bakacak kadar paranız olmadığı için beni

alamayacağınızı söyledi. Kaç gecem ağlayarak geçti bilmiyorum. Kaç gündüz ruh gibiydim hatırlamıyorum. Bir noktada babaları ölmüş olan çocukları kıskandım çünkü onlara yalan söyleyen, onların hayallerini yıkan bir babaları yoktu. Keşke seni ölü bilseydim, diyorum artık.

Oğlun diye bitirmem gerek sanırım bu mektubu.

En sahte sevgilerimle,
Oğlun İbrahim

Sana seslenemediğim için bu mektupta başka bir şey yapacağım: Hiç yaşanmamış bir açılmanın kaydını tutacağım.

13 Hiç varolmamış bir "babaya" mektup[1]

V. Gürün

Sana seslenemiyorum.

Hafızamda giderek aşınan, ayrıntıları neredeyse tamamen dökülmüş tek bir sahne var. Ankara'da bir kış. Kaç yaşındayım bilmiyorum. Annem elimden tutuyor, kalabalık bir caddede bekliyoruz. Bir noktada "Baban geliyor" diyor. Hiç tanımadığım birinin, tek bir cümleyle "babam" oluvermesine şaşırıyorum. Birkaç saat boyunca yan yanayız. Sana hiç "baba" demiyorum. Belki diyemiyorum, belki de çocuk aklıyla dememeyi seçiyorum. Bugün bildiğim şey şu: şimdi de demeyeceğim.

Sana seslenemediğim için bu mektupta başka bir şey yapacağım: Hiç yaşanmamış bir açılmanın kaydını tutacağım.

Kayıt No:1. Zaman: Yedi-sekiz yaşlarında olmalıyım. Mekân: Sokak. Oyun oynamak için dışarı çıktığımı hatırlıyorum. İlkyaz. Yaklaşan uzun yaz tatilinin heyecanı beni ve benim yaşımdaki herkesi sarmış. O zamanlar sokakta oynayan çocuklar vardı. Kimileri bisiklet sürüyor, oğlanlar futbol oynamak için takım kurma derdinde, kızlar seksek oynuyor; az sonra bundan cayıp ip atlayacaklar.

Apartmandan sokağa ilk adımımı attığımda nereye dahil olabileceğimi düşünüyorum. Futbol oynamıyorum. Hem sevmediğimden hem de onlar tarafından aralarına alınacak kadar "erkek" bulunmadığımdan. Bisikletim yok. Evimiz yola baktığı ve sokağa arabalar girip çıktığı için hiç bisikletim olmadı. Öyleyse kızların yanına gidiyorum. Bir ip oyunu tekerlemesiyle ip atlamaya başlıyorum: "Hoş geldin abla, eteğini topla." Derken gülüşmeler başlıyor. Neden ip atladığım tüm sokağın sorusu oluveriyor. Oğlanların alaylarına kızlar da dahil oluyor. Birkaç yetişkin gelip "Sen niye kızlarla oynuyorsun?" diyor. Yanıt veremiyorum. Sokaktan vazgeçiyorum, eve koşuyorum. Kapıyı anneannem açıyor. Salona atıyorum kendimi. Üzerimde bir yorgunluk var.

1 Başlık, Oriana Fallaci'nin Doğmamış Çocuğa Mektup adlı eserinden esinle seçilmiştir; metinle doğrudan bir ilişki kurma iddiası taşımaz.

Çocukluk yorgunluğu. Anneannemin "Ne oldu?" diyen endişeli sesi karşılık bulamıyor. Hissettiğim şeyi kimseye anlatamayacağımı düşünüyorum. Şimdi bakınca, varlığımın bazen muhatapsız kalacağını ilk kez bu anda anladığımı düşünüyorum.

Senin bunlardan haberin yok. O saatlerde işten eve yorgun argın dönmüş olmalısın; "babaların" akşamları öyle olduğunu duymuştum. Muhtemelen önce ne yemek olduğunu sordun, beğenmedin. Ardından çocuklarının gününün nasıl geçtiğini, dinlemedin.

Kayıt No:2. Zaman: Yine yedi sekiz yaşlarında olmalıyım. Mekân: Ev. Anneannem mutfakta akşam yemeği için bir şeyler hazırlıyor. Hayal meyal yeşil fasulye kırdığını hatırlıyorum. Her zamanki gibi beni dizinin dibine almış, bir hikâye anlatıyor; her seferinde başka bir ayrıntısıyla oyalıyor. Annem işsiz kalmış; salonda iş ilanlarına bakıyor.

Bir telefon çalıyor. Az sonra annemi koltukta sessiz sessiz ağlarken buluyorum. Senin öldüğün haberini almış. Bu kez "Baban ölmüş" diyor. Hiç tanımadığım birinin ölümünü idrak edemiyorum. Anneannemin hikâyesine dönmek istiyorum.

Bu an, sana açılmanın ötesinde, seninle herhangi bir şeyi konuşma ihtimalimin de tamamen ortadan kalktığı an.

Kayıt No: 3. Zaman: Lise vakitleri. Mekân: Okul. Bu yaşlarda sana söylenebilecek şeyler birikmeye başlıyor. Artık mesele nereye ait olduğum değil, neyi sakladığım.

Okula ilk adım attığım ânı hatırlıyorum. Heyecandan sabahı sabah etmiştim. Uykusuzdum. Yeni arkadaşlar edineceğimi düşünerek gittiğim okul, ilk günden sokağa benzemeye başladı: Bir soruya dönüştüm. İbneliğimi hemen anladılar. Saklamak mümkün değildi. İki gün, üç gün, dört gün geçti. İlk haftanın sonunda Gençlik Parkı'ndan otobüs durağına yürürken hüngür hüngür ağlamaya başladım. Açık olamıyordum; saklanmak da mümkün değildi. Dört yıl tek başına geçmezdi. Öyleyse bir şey yapmalıydım. Benimle konuşmalarını, bana ihtiyaç duymalarını gerektirecek bir şey. Zor olmadı. En iyi ders

notlarını ben tutmaya başladım. Hiç çalışmak istemediğim zamanlarda bile gelip bana sorsunlar diye kendimi derslere verdim. Varlığım muhtemelen hiçbir zaman içlerine sinmedi. Ama her lubunya gibi, kendimi onlar için bir "zorunluluk" haline getirdim. Bu vakitlerde senin yokluğun bir soru olmaktan çıktı. Hatta başkalarının hikâyelerini dinledikçe, bencilce yokluğuna şükrettiğim anlar bile oldu.

Kayıt No:4. Zaman: Üniversite yılları, ilk "gerçek" aşk. Mekân: Kampüs. Üniversite yıllarım, görece daha güzel yıllardı. Kuşağımın şanssızlıklarından ben de payımı aldım elbette. Girdiğim okul, ben başladığımda çoktan bir çöle dönüşmüştü. Yine de bu yıllar, açılabildiğim, yanlarında lubunya olarak var olabildiğim dostluklar kurduğum yıllar oldu. Kimisi hâlâ hayatımda, kimisiyle araya mesafeler, küslükler girdi.

Bu yıllarda âşık bile oldum. Çok klişe bir şekilde, lubunya olmayan birine. Karşılıklı olduğunu sandım; meğer değilmiş. Üç yılımı, onun fikri etrafında dönen bir ihtimalle geçirdim. Bu hikâyeden bir şey çıkmadı. Henüz tekrar âşık olamadım.

Son zamanlarda şunu kabul ediyorum: Aşktan korkuyorum. İri bir değerlendirme olabilir, emin değilim. Ama galiba annemin sana duyduğu aşk beni ürküttü. İkinizin, benim hiç tanık olmadığım; sadece ondan dinlediğim aşkı, gün geçtikçe yorucu bir hikâyeye dönüştü.

Bu hikâyeyi bir de senden dinlemek isterdim. Sonuna geldiğinde, kendi hikayemi anlatmak isterdim.

Kayıt No:5. Zaman: İlk yetişkinlik. Mekân: Belirsiz. Mezun olduktan kısa bir süre sonra çalışmaya başladım. Hayat, küçük ve ardışık alışkanlıklarla ilerledi. Üniversite yıllarında lubunyalarla kurduğum ilk temaslar bu dönemde de devam etti, kalıcılaştı. Sosyal çevremde artık açıktım. Ama bu, her şeyin sorunsuz olduğu anlamına gelmiyor. Zaman zaman çıktığım dolaba geri çağrıldım. Bir soruya dönüşmedim ama "aşırı" bulundum. Anlattıklarım, kimi zaman törpülenmesi, yumuşatılması, geçiştirilmesi beklenen şeylere dönüştü. Hâl böyleyken, açılmanın hiç bitmeyen; her âna, her ilişkiye ve her duruma göre yeniden kurgulanması gereken bir süreç olduğunu anladım.

Sana nasıl açılırdım bilemiyorum. Neticede en zoru, hiç tanımadığın birine açılmak; en azından benim için öyle. Sana dair bildiklerim; duyduklarımdan ve hayal ettiklerimden ibaretken, kendimi anlatmanın bir yolunu da hayal edemiyorum. Tıpkı sana seslenemediğim gibi.

Bu mektubu sonlandırırken bu ânın da bir zaman sonra hafızamda giderek aşınacağını, ayrıntıları neredeyse tamamen dökülen bir sahneye dönüşeceğini biliyorum. Ankara'da yine bir kış. Sana seslenemediğim için bu mektupta başka bir şey yaptım: Hiç yaşanmamış bir açılmanın kaydını tuttum. Sesim sana ulaşmadı belki, ama kendi yerini buldu. Burada duruyor.

Galader